

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 8.5.2013
COM(2013) 269 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Έκθεση 2013 για την ιθαγένεια της ΕΕ
Πολίτες της ΕΕ: Τα δικαιώματά σας, το μέλλον σας**

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Έκθεση 2013 για την ιθαγένεια της ΕΕ
Πολίτες της ΕΕ: Τα δικαιώματά σας, το μέλλον σας**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι πολίτες βρίσκονται και πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ για να τονίσουν το γεγονός αυτό ανακήρυξαν το 2013 σε Ευρωπαϊκό Έτος των Πολιτών προκειμένου να δώσουν νέα ώθηση, αφενός, στην ιθαγένεια της ΕΕ και, αφετέρου, στη διάσταση του ευρωπαϊκού οράματος που αφορά τους πολίτες. Σε μια εποχή που η ΕΕ κάνει σημαντικά βήματα προς μια βαθιά και ουσιαστική Οικονομική και Νομισματική Ένωση¹, της οποίας η δημοκρατική νομιμοποίηση αποτελεί τον θεμελιώδη λίθο, ενώ η Πολιτική Ένωση αποτελεί την προοπτική, είναι περισσότερο από ποτέ σκόπιμο να εστιαστούμε στη δράση που αναλαμβάνει η ΕΕ για να απλουστεύσει τη ζωή των πολιτών και για να τους βοηθήσει να κατανοήσουν τα δικαιώματά τους, καθώς και να συμμετάσχουν στον προβληματισμό για την Ευρώπη στην οποία επιθυμούν να ζήσουν και να χτίσουν για τις επόμενες γενιές.

Η ιθαγένεια της ΕΕ παρέχει στους πολίτες νέα δικαιώματα και νέες ευκαιρίες. Η ελεύθερη κυκλοφορία και διαβίωση στο εσωτερικό της ΕΕ αποτελεί το δικαίωμα που οι πολίτες συνδέουν στενότερα με την ιθαγένεια της ΕΕ. Λόγω της σύγχρονης τεχνολογίας και του γεγονότος ότι σήμερα είναι ευκολότερα τα ταξίδια, η ελεύθερη κυκλοφορία επιτρέπει στους ευρωπαίους να διευρύνουν τους ορίζοντές τους πέρα από τα εθνικά σύνορα, να αφήνουν τη χώρα τους για μικρότερα ή μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα, να κινούνται μεταξύ των χωρών της ΕΕ για λόγους εργασίας, σπουδών και κατάρτισης, να ταξιδεύουν για επαγγελματικούς λόγους ή για λόγους αναψυχής ή για να κάνουν διασυνοριακές αγορές. Η ελεύθερη κυκλοφορία ενισχύει την κοινωνική και πολιτική διάδραση στο εσωτερικό της ΕΕ και δημιουργεί στενότερους δεσμούς μεταξύ των ευρωπαίων. Επιπλέον, αποφέρει αμοιβαία οικονομικά οφέλη για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που παραμένουν στη χώρα τους, διότι η ΕΕ αίρει σταθερά τα εσωτερικά εμπόδια.

Το 1993, η Συνθήκη του Μάαστριχτ καθόρισε την ιθαγένεια της ΕΕ και χορήγησε μια σειρά δικαιωμάτων σε όλους τους πολίτες της ΕΕ, είτε είναι οικονομικά ενεργοί είτε όχι. Η Συνθήκη της Λισαβόνας και ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ ενίσχυσαν τα δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ².

Ειδικότερα, οι πολίτες της ΕΕ έχουν το δικαίωμα:

— να μην υφίστανται διακρίσεις λόγω ιθαγένειας·

¹ Σχέδιο στρατηγικής για μια βαθιά και ουσιαστική οικονομική και νομισματική ένωση - Έναρξη συζήτησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, COM(2012) 777 τελικό/2.

² Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Τίτλος II, άρθρα 20-24) και Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Κεφάλαιο V). Στην παρούσα έκθεση ο όρος «πολίτης» μπορεί επίσης να αναφέρεται σε οποιοδήποτε πρόσωπο διαμένει στην ΕΕ σύμφωνα με τις συναφείς διατάξεις της Συνθήκης και το παράγωγο δικαίωμα.

- να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα εντός της ΕΕ·
- να εκλέγουν και να εκλέγονται στις δημοτικές εκλογές και στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο κράτος μέλος κατοικίας τους, υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους του εν λόγω κράτους·
- να τυγχάνουν συνδρομής από πρεσβεία ή προξενείο άλλης χώρας της ΕΕ σε τρίτη χώρα, υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και έναντι των πολιτών της χώρας αυτής, εάν η δική τους χώρα δεν αντιπροσωπεύεται·
- να αναφέρονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, να προσφεύγουν στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή, καθώς και να απευθύνονται στα θεσμικά όργανα της ΕΕ (σε οποιαδήποτε επίσημη γλώσσα της ΕΕ) και
- να διοργανώνουν ή να στηρίζουν, μαζί με άλλους πολίτες της ΕΕ, πρωτοβουλία πολιτών για να ζητήσουν νέα νομοθεσία της ΕΕ.

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιβεβαίωσε τη συνταγματική σημασία της ιθαγένειας της ΕΕ με τη διαπίστωση ότι «η ιδιότητα του πολίτη της Ένωσης τείνει να αποτελεί τη θεμελιώδη ιδιότητα των υπηκόων των κρατών μελών»³. Σε πρόσφατη σημαντική απόφαση⁴, το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι το άρθρο 20 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) δεν επιτρέπει εθνικά μέτρα τα οποία θα μπορούσαν να εμποδίζουν τους πολίτες της Ένωσης να απολαύσουν πράγματι, κατά το ουσιώδες μέρος τους, τα δικαιώματα που συναρτώνται προς την ιδιότητα του πολίτη της Ένωσης.

Το 2010, η Επιτροπή υπέβαλε την πρώτη έκθεσή της για την ιθαγένεια της ΕΕ⁵ και ανακοίνωσε 25 δράσεις για να διασφαλίσει ότι οι πολίτες της ΕΕ μπορούν να απολαύουν τα δικαιώματά τους στην καθημερινή τους ζωή, χωρίς να έρχονται αντιμέτωποι με περιττά εμπόδια. Από τότε, η Επιτροπή δραστηριοποιήθηκε σε σχέση με αυτές τις 25 δεσμεύσεις⁶.

Οι αναληφθείσες δράσεις περιλαμβάνουν:

- τη διευκόλυνση της ομαλής κυκλοφορίας των δημοσίων εγγράφων (όπως τα πιστοποιητικά γέννησης, θανάτου ή γάμου ή έγγραφα σχετικά με την ακίνητη περιουσία)·
- την ενίσχυση των δικαιωμάτων περίπου 75 εκατομμυρίων ανθρώπων που είναι θύματα εγκλημάτων κάθε έτος σε ολόκληρη την ΕΕ·
- τη μείωση της γραφειοκρατίας για 3,5 εκατομμύρια ανθρώπους σχετικά με την ταξινόμηση αυτοκινήτου σε άλλη χώρα της ΕΕ κάθε έτος, με αποτέλεσμα την εξοικονόμηση τουλάχιστον 1,5 δισεκατ. ευρώ ανά έτος για τις επιχειρήσεις, τους πολίτες και τις αρχές ταξινόμησης·
- την πρόταση ταχέων και οικονομικών λύσεων στους καταναλωτές για την εξωδικαστική επίλυση των διαφορών τους με εμπόρους στην ΕΕ, που θα τους

³ Βλέπε, για παράδειγμα, την υπόθεση C-184/99, *Grzelczyk*, σκέψη 31.

⁴ Υπόθεση C-34/09, *Ruiz Zambrano*, σκέψη 42.

⁵ Έκθεση 2010 για την ιθαγένεια της ΕΕ - Άρση των εμποδίων στα δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ, COM (2010) 603.

⁶ Ο πλήρης απολογισμός των αναληφθεισών δράσεων από το 2010 περιγράφεται λεπτομερώς στο παράρτημα 1 της παρούσας έκθεσης.

επιτρέψει να εξοικονομήσουν περίπου 22,5 δισεκατ. ευρώ το έτος σε ολόκληρη την ΕΕ·

- τη βελτίωση της προσβασιμότητας στο σιδηροδρομικό σύστημα για τους κατ' εκτίμηση 80 εκατομμύρια ευρωπαίους με αναπηρία·
- την άρση των εμποδίων για την αποτελεσματική άσκηση των εκλογικών δικαιωμάτων στις ευρωπαϊκές και τοπικές εκλογές από τα 8 εκατομμύρια πολίτες της ΕΕ που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και ζουν σε χώρα της ΕΕ διαφορετική από τη δική τους και·
- την παροχή στους πολίτες φιλικών προς τους χρήστες πληροφοριών σχετικά με τα ενωσιακά δικαιώματά τους μέσω επιγραμμικής υπηρεσίας πληροφοριών «μίας στάσης» - Your Europe (Η Ευρώπη σου) και της υπηρεσίας Europe Direct.

Η υλοποίηση της ιθαγένειας της ΕΕ στην καθημερινή ζωή των πολιτών είναι μια διαδικασία που συνεχίζεται. Το γεγονός ότι εξακολουθούν να υπάρχουν εμπόδια επιβεβαιώθηκε από την πολυθεματική **δημόσια διαβούλευση για την ιθαγένεια της ΕΕ** που η Επιτροπή δρομολόγησε στις 9 Μαΐου 2012⁷, τις έρευνες του Ευρωβαρόμετρου του 2013 για την ιθαγένεια της ΕΕ⁸ και τα εκλογικά δικαιώματα⁹, και τις εκδηλώσεις των βασικών ενδιαφερόμενων μερών που διοργανώθηκαν για την προετοιμασία της παρούσας έκθεσης, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο¹⁰, την Επιτροπή των Περιφερειών¹¹, και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή¹².

Οι Διάλογοι με τους Πολίτες¹³ που εγκαινιάστηκαν από την Επιτροπή στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους των Πολιτών¹⁴ παρέχουν περαιτέρω πληροφορίες για τις ανησυχίες και τις προτάσεις των πολιτών.

Η Επιτροπή στην παρούσα έκθεση του 2013 για την ιθαγένεια της ΕΕ προωθεί **δώδεκα νέες δράσεις σε έξι βασικούς τομείς** για να άρει περαιτέρω τα εμπόδια που στερούν από τους πολίτες την απόλαυση των ενωσιακών δικαιωμάτων τους¹⁵.

Άρση των εμποδίων για τους εργαζόμενους, τους σπουδαστές και τους ασκούμενους στην ΕΕ

⁷ Δημόσια διαβούλευση για την ιθαγένεια της ΕΕ που δρομολογήθηκε από την Επιτροπή στις 9 Μαΐου 2012 (εφεξής δημόσια διαβούλευση του 2012 για την ιθαγένεια της ΕΕ) - http://ec.europa.eu/justice/citizen/files/eu-citizen-brochure_en.pdf.

⁸ Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 365 – Ιθαγένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Φεβρουάριος 2013 (εφεξής Ευρωβαρόμετρο του 2013 για την ιθαγένεια της Ένωσης) - http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_374_361_en.htm#365.

⁹ Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 364 – Εκλογικά δικαιώματα - Μάρτιος 2013 (εφεξής Ευρωβαρόμετρο του 2013 για τα εκλογικά δικαιώματα) - http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_364_en.pdf.

¹⁰ Κοινή ακρόαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής, της 19^{ης} Φεβρουαρίου 2013, για την ιθαγένεια της ΕΕ με τίτλο «Αξιοποίηση της ιθαγένειας της ΕΕ» - http://ec.europa.eu/justice/citizen/document/files/eu_hearing_report.pdf.

¹¹ Φόρουμ της 28^{ης} Νοεμβρίου 2012 με τίτλο «Το πρόγραμμα δράσης για τους πολίτες αποκτά τοπική διάσταση» - http://www.cor.europa.eu/en/news/forums/Documents/proceeding_forum_citizens.pdf.

¹² Διάσκεψη της 22-23 Ιανουαρίου 2013 με τίτλο «Αξιοποίηση του ευρωπαϊκού έτους των πολιτών».

¹³ http://ec.europa.eu/european-debate/index_en.htm.

¹⁴ <http://europa.eu/citizens-2013/>.

¹⁵ Όλες οι προτάσεις για δράση που αναφέρονται στο παρόν τμήμα υπόκεινται στις συνήθεις διαδικασίες της Επιτροπής για την προετοιμασία της διαδικασίας λήψης αποφάσεων και στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2014-2020.

Σήμερα, πρωταρχικό μέλημα των λαών είναι η χρηματοπιστωτική κρίση και η κρίση δημοσίου χρέους, καθώς και οι οικονομικές τους συνέπειες. Εννέα στους δέκα ευρωπαίους θεωρούν ότι η ανεργία ή η οικονομική κατάσταση αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα που αντιμετωπίζει επί του παρόντος ο τόπος τους¹⁶. Αυτό που κυρίως προσδοκούν οι ευρωπαίοι από την ΕΕ είναι να καταπολεμήσει την κρίση, γεγονός που σημαίνει επίσης να μειώσει την ανεργία και ειδικότερα την ανεργία των νέων το ποσοστό της οποίας είναι υπερδιπλάσιο εκείνου της ανεργίας των ενηλίκων (23,5 % έναντι 9,5 % το πρώτο τρίμηνο του 2013). Οι πολίτες ζητούν μια πραγματική αγορά εργασίας της ΕΕ που να τους επιτρέπει, αφενός, να εκμεταλλευθούν ευκαιρίες για απασχόληση σε άλλες χώρες της ΕΕ και, αφετέρου, να συνεισφέρουν στην ευρωπαϊκή οικονομία. Επίσης, ζητούν πρωτοβουλίες που θα τους προσφέρουν τη δυνατότητα να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να έχουν πρόσβαση σε ευκαιρίες ποιοτικής κατάρτισης σε άλλες χώρες της ΕΕ. Η Επιτροπή προωθεί προτάσεις για να διευκολύνει την εργασία, τις σπουδές και την κατάρτιση των πολιτών σε άλλη χώρα της ΕΕ, οι οποίες θα αποφέρουν οφέλη τόσο στην προσωπική και επαγγελματική εξέλιξη των πολιτών όσο και στην οικονομική ανάπτυξη της ΕΕ στο σύνολό της.

Μείωση της γραφειοκρατίας στα κράτη μέλη

Οι πολίτες της ΕΕ γνωρίζουν ότι έχουν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας¹⁷. Περισσότερα από τα δύο τρίτα των πολιτών θεωρούν ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων στο εσωτερικό της ΕΕ αποφέρει οικονομικά οφέλη στη χώρα τους¹⁸. Οι πολίτες ενεργά ασκούν αυτό το δικαίωμα με τη διενέργεια δισεκατομμυρίων ταξιδιών στο εσωτερικό της ΕΕ κάθε έτος. Ωστόσο, σχεδόν ένας στους πέντε ερωτηθέντες στη δημόσια διαβούλευση του 2012 για την ιθαγένεια της ΕΕ, που έκαναν χρήση του δικαιώματός τους να κυκλοφορούν ελεύθερα, έχει αντιμετωπίσει προβλήματα, συχνά λόγω χρονοβόρων ή ασαφών διοικητικών διαδικασιών. Οι πολίτες θέλουν λύσεις που να διευκολύνουν τη ζωή τους όταν ταξιδεύουν και ζουν στην ΕΕ. Η Επιτροπή υποβάλει προτάσεις για τη μείωση της υπερβολικής γραφειοκρατίας και την απλούστευση των διαδικασιών στα κράτη μέλη.

Προστασία των περισσότερο ευάλωτων πολιτών στην ΕΕ

Η ειδική μέριμνα και προστασία για τα πιο ευάλωτα μέλη της κοινωνίας βρίσκεται στο επίκεντρο του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου. Στις διαβουλεύσεις, οι πολίτες υπογράμμισαν τις ειδικές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία (κατ' εκτίμηση 80 εκατομμύρια άνθρωποι στην ΕΕ) όταν κυκλοφορούν στην ΕΕ. Επίσης, σημείωσαν ότι ορισμένοι πολίτες είναι περισσότερο ευάλωτοι όταν πρόκειται να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους, ειδικότερα σε ποινικές διαδικασίες, για παράδειγμα λόγω της νεαρής τους ηλικίας ή της πνευματικής ή σωματικής τους κατάστασης. Η Επιτροπή προτείνει μέτρα για την ενίσχυση των δικαιωμάτων των περισσότερο ευάλωτων πολιτών.

Εξάλειψη των φραγμών στις αγορές στην ΕΕ

Οι επιγραμμικές διασυνοριακές αγορές αυξάνονται σταθερά στην ΕΕ. Το ένα τέταρτο των πολιτών που προέβη σε αγορές μέσω του διαδικτύου το 2012 έκανε παραγγελίες σε πωλητές

¹⁶ Τακτικό ευρωβαρόμετρο 78 – Ευρωπαϊκή ιθαγένεια – Φθινόπωρο 2012 (εφεξής τακτικό ευρωβαρόμετρο 78) - http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb78/eb78_first_en.pdf. Η ανεργία αποτελεί αυξανόμενο λόγο ανησυχίας για τους πολίτες της ΕΕ (+ 4 ποσοστιαίες μονάδες από την έρευνα του Ευρωβαρόμετρου την άνοιξη του 2012).

¹⁷ Αυτό ισχύει για εννέα στους δέκα πολίτες σύμφωνα με το Ευρωβαρόμετρο του 2013 για την ιθαγένεια της ΕΕ.

¹⁸ Ευρωβαρόμετρο του 2013 για την ιθαγένεια της Ένωσης.

σε άλλες χώρες της ΕΕ¹⁹. Ωστόσο, οι πολίτες της ΕΕ αντιμετωπίζουν ακόμα προβλήματα όταν κάνουν επιγραμμικές αγορές²⁰. Επομένως, απαιτείται βελτίωση της προστασίας και ενημέρωσης των καταναλωτών ειδικά όσον αφορά προϊόντα σε ταχέως αναπτυσσόμενους τομείς όπως η ψηφιακή τεχνολογία. Οι εύκολες και ασφαλείς διασυνοριακές αγορές πρέπει να συνοδεύονται από εύκολα και γρήγορα διασυνοριακά μέσα έννομης προστασίας. Η Επιτροπή παρουσιάζει δράσεις για να διασφαλίσει την καλύτερη ενημέρωση των πολιτών, ειδικότερα στο πλαίσιο επιγραμμικών αγορών, και την παροχή σε αυτούς εύκολων τρόπων για την αναζήτηση έννομης προστασίας όταν προκύπτουν προβλήματα.

Στοχοθετημένη και προσβάσιμη ενημέρωση στην ΕΕ

Πολλές προσπάθειες καταβλήθηκαν για να βελτιωθεί η ενημέρωση των πολιτών σχετικά τα ενωσιακά δικαιώματά τους, ειδικότερα μέσω της υπηρεσίας «μίας στάσης» Europe Direct²¹ και Your Europe²². Ένας στους τρεις πολίτες δηλώνει τώρα ότι είναι καλά ενημερωμένος για τα ενωσιακά δικαιώματά του²³. Σημειώθηκε επομένως βελτίωση αλλά δεν είναι ακόμα αρκετή. Ποσοστό λίγο μικρότερο από το ένα τέταρτο των ερωτηθέντων (24%) αισθάνεται αρκετά ή πολύ καλά ενημερωμένο σχετικά με το τι επιλογές διαθέτει σε περίπτωση παράβασης των ενωσιακών του δικαιωμάτων²⁴. Η Επιτροπή μελετά ιδέες για τον περαιτέρω εξορθολογισμό και τη βελτίωση της ενημέρωσης των πολιτών σχετικά με τα ενωσιακά δικαιώματά τους και τον τρόπο άσκησής τους.

Συμμετοχή στον δημοκρατικό βίο της ΕΕ

Η πλήρης συμμετοχή των πολιτών της ΕΕ στον δημοκρατικό βίο της ΕΕ σε όλα τα επίπεδα αποτελεί την πεμπτούσια της ιθαγένειας της Ένωσης. Η προώθηση της συμμετοχής των πολιτών και της κοινωνίας των πολιτών στις συζητήσεις για τα ευρωπαϊκά θέματα είναι μια έγκαιρη προσπάθεια στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους των Πολιτών και των επερχόμενων ευρωπαϊκών εκλογών, που αποτελούν σημαντική στιγμή για να διατυπωθούν οι απόψεις των πολιτών. Οι πολίτες αμφισβητούν πρακτικές βάσει των οποίων μερικά κράτη μέλη στερούν από τους πολίτες τους το δικαίωμα ψήφου στις εθνικές εκλογές διότι ζουν σε άλλη χώρα της ΕΕ για δεδομένη χρονική περίοδο (στέρηση πολιτικών δικαιωμάτων)²⁵. Στην κοινή ακρόαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής, της 19ης Φεβρουαρίου 2013, για την ιθαγένεια της ΕΕ, οι πολίτες, η κοινωνία των πολιτών, οι εμπειρογνώμονες και οι Ευρωβουλευτές συζήτησαν την αιτιολόγηση της στέρησης πολιτικών δικαιωμάτων υπό το πρίσμα των υφιστάμενων συνθηκών. Η Επιτροπή προτείνει τρόπους για την προώθηση της συμμετοχής των πολιτών της ΕΕ στον δημοκρατικό βίο της ΕΕ.

Η έκθεση του 2013 για την ιθαγένεια της ΕΕ συνοδεύεται από έκθεση προόδου προς την πραγματική ιθαγένεια της ΕΕ 2011 – 2013 (βάσει του άρθρου 25 της ΣΛΕΕ), στην οποία

¹⁹ Eurostat – Αγορές στο Διαδίκτυο από ιδιώτες - <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>. Τα αριθμητικά στοιχεία είναι μεγαλύτερα για τους νέους (ηλικίας 25-34).

²⁰ Η δημόσια διαβούλευση του 2012 για την ιθαγένεια της ΕΕ υπογραμμίζει ότι ένας στους τέσσερις ερωτηθέντες αντιμετωπίζει προβλήματα στις επιγραμμικές αγορές.

²¹ http://europa.eu/eurodirect/index_en.htm.

²² <http://europa.eu/youreurope/index.htm>.

²³ Βλέπε Ευρωβαρόμετρο του 2013 για την ιθαγένεια της Ένωσης.

²⁴ Ibid.

²⁵ Δημόσια διαβούλευση του 2012 για την ιθαγένεια της ΕΕ2 και Ευρωβαρόμετρο του 2013 για τα εκλογικά δικαιώματα.

γίνεται απολογισμός της εφαρμογής των διατάξεων της Συνθήκης σχετικά με την ιθαγένεια της ΕΕ κατά τα τελευταία τρία έτη.

Παράλληλα, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης ετήσια έκθεση για την εφαρμογή του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ²⁶.

2. ΔΩΔΕΚΑ ΝΕΕΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΗΣ ΕΕ

2.1 – Άρση των εμποδίων για τους εργαζόμενους, τους σπουδαστές και τους ασκούμενους στην ΕΕ

Παροχή διευκολύνσεων στους πολίτες, ειδικότερα στους νέους, για να εξελίξουν τις δεξιότητές τους, να βρουν εργασία και να συμβάλουν στην ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι πολίτες που μετακινούνται ενισχύουν την οικονομία της ΕΕ

Παρά τα υψηλά επίπεδα ανεργίας (περισσότεροι από 26 εκατομμύρια άνθρωποι στην ΕΕ) ο αριθμός των κενών θέσεων που δεν καλύπτονται αυξάνεται σε σύγκριση με τα μέσα του 2009 και οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού. Το γεγονός αυτό αποτελεί κίνδυνο για την ανάπτυξη και την καινοτομία στην οικονομία της ΕΕ. Η κινητικότητα των εργαζομένων μπορεί επομένως να αποτελέσει ισχυρό μηχανισμό προσαρμογής για την αντιμετώπιση ανισορροπιών και να συμβάλει στην καλύτερη αντιστοίχιση των θέσεων εργασίας και των δεξιοτήτων, ενώ παράλληλα να αποκαταστήσει το δυναμισμό και να αμβλύνει τις κοινωνικές δοκιμασίες που έχουν υποστεί οι πολίτες της ΕΕ. Αυξάνει τις πιθανότητες των πολιτών για ομαλή μετάβαση στην εργασία και δημιουργεί ευκαιρίες για προσωπική και επαγγελματική ανέλιξη.

Υπάρχουν ισχυρά οικονομικά επιχειρήματα υπέρ της κινητικότητας. Η πρόσφατη εμπειρία από τις διευρύνσεις του 2004 και 2007 κατέδειξε ότι η κινητικότητα στο εσωτερικό της ΕΕ έχει θετικές επιπτώσεις στις οικονομίες και στις αγορές εργασίας. Για παράδειγμα, το ΑΕΠ των χωρών της ΕΕ-15 εκτιμάται ότι αυξήθηκε κατά σχεδόν 1% μακροπρόθεσμα ως αποτέλεσμα της κινητικότητας μετά τη διεύρυνση (κατά την περίοδο 2004-09)²⁷. Για το σύνολο της ΕΕ ο αντίκτυπος των πρόσφατων ροών ενδοενοσιακής κινητικότητας στο ΑΕΠ ισοδυναμεί με συνολική αύξηση εισοδήματος περίπου 24 δισεκατ. ευρώ για τους πολίτες της ΕΕ²⁸. Ωστόσο, σήμερα η κινητικότητα των εργαζομένων εξακολουθεί να είναι χαμηλή στην ΕΕ²⁹.

²⁶ COM(2013)271 - http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/charter_report_2012_en.pdf.

²⁷ Βλέπε Απασχόληση και κοινωνικές εξελίξεις στην Ευρώπη 2011, κεφάλαιο 6: Κινητικότητα των εργαζομένων στο εσωτερικό της ΕΕ και οι επιπτώσεις της διεύρυνσης, σ. 274.

²⁸ Βλέπε έκθεση της ευρωπαϊκής κοινοπραξίας για την ενσωμάτωση σχετικά με την κινητικότητα των εργαζομένων στο εσωτερικό της ΕΕ και τη λειτουργία των μεταβατικών ρυθμίσεων, Νυρεμβέργη, 2009, σ.132. Επίσης, βλέπε «Πέντε έτη διευρυμένης ΕΕ, οικονομικά επιτεύγματα και προκλήσεις», Ευρωπαϊκή οικονομία 1/2009, σ. 135.

²⁹ Μόνο το 3% των πολιτών της ΕΕ σε ηλικίας εργασίας ζουν σε διαφορετική χώρα της ΕΕ. Η ετήσια διασυνοριακή κινητικότητα στο εσωτερικό της ΕΕ ανέρχεται κατά μέσο όρο σε ετήσιο ποσοστό της τάξης μόνο του 0,29%. Αυτό το ποσοστό είναι πολύ μικρότερο από τα ποσοστά στην Αυστραλία (1,5%) και στις Ηνωμένες Πολιτείες (2,4%). Βλέπε οικονομικές μελέτες του ΟΟΣΑ – Ευρωπαϊκή Ένωση – Μάρτιος 2012 - <http://www.oecd.org/eco/49950244.pdf>.

Οι πολίτες της ΕΕ διστάζουν ακόμα να αναζητήσουν θέση εργασίας σε άλλη χώρα της ΕΕ διότι ανησυχούν για την κατάστασή τους αν δεν μπορέσουν να βρουν γρήγορα μια θέση³⁰. Προς το παρόν, το δίκαιο της ΕΕ εγγυάται ότι οι άνεργοι πολίτες που δικαιούνται επίδομα ανεργίας και οι οποίοι μεταβαίνουν σε άλλη χώρα της ΕΕ για να αναζητήσουν θέση εργασίας θα συνεχίσουν να λαμβάνουν το επίδομα ανεργίας από τη χώρα καταγωγής τους για χρονικό διάστημα τριών μηνών³¹. Μολονότι το δίκαιο της ΕΕ προβλέπει τη δυνατότητα για τα κράτη μέλη να παρατείνουν το δικαίωμα σε αυτό το επίδομα σε έξι μήνες κατ' ανώτατο όριο, το δικαίωμα αυτό δεν έχει ακόμα διασφαλιστεί από τις αντίστοιχες εθνικές πρακτικές³². Στη δημόσια διαβούλευση του 2012 για την ιθαγένεια της ΕΕ η πλειονότητα των ερωτηθέντων (69%) θεώρησε ότι θα πρέπει να λαμβάνουν το επίδομα ανεργίας τουλάχιστον για έξι μήνες όταν αναζητούν θέση εργασίας σε άλλη χώρα της ΕΕ.

Πηγή: Δημόσια διαβούλευση του 2012 για την ιθαγένεια της ΕΕ - Βάση: Ερωτηθέντες που είχαν αναζητήσει θέση εργασίας σε άλλη χώρα της ΕΕ

³⁰ Σύμφωνα με την έρευνα του ευρωβαρόμετρου για την γεωγραφική κινητικότητα και την κινητικότητα στην αγορά εργασίας, σχεδόν το ένα τέταρτο των ερωτηθέντων (24%) αναμένει ότι θα αντιμετωπίσει ή έχει αντιμετωπίσει προβλήματα στην εξεύρεση εργασίας στο εξωτερικό. Ειδικό ευρωβαρόμετρο 337 – Γεωγραφική κινητικότητα και κινητικότητα στην αγορά εργασίας - Ιούνιος 2010 - http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_337_en.pdf.

³¹ Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας, ΕΕ L 166, σ. 70, προβλέπει στο άρθρο του 64 παράγραφος 1 στοιχείο γ) ότι «το δικαίωμα παροχών διατηρείται για περίοδο τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος έπαυσε να είναι στη διάθεση των υπηρεσιών απασχόλησης του κράτους μέλους από το οποίο αναχώρησε, υπό τον όρο ότι η συνολική διάρκεια χορήγησης των παροχών δεν υπερβαίνει τη συνολική χρονική διάρκεια του δικαιώματός του σε παροχές δυνάμει της νομοθεσίας του σχετικού κράτους μέλους· η περίοδος τριών μηνών δύναται να παρατείνεται από την αρμόδια υπηρεσία ή φορέα έως έξι μήνες κατ' ανώτατο όριο». Οι ρυθμίσεις για την ανταλλαγή πληροφοριών, τη συνεργασία και την αμοιβαία συνδρομή μεταξύ φορέων και υπηρεσιών των ενδιαφερόμενων κρατών μελών, ιδίως όσον αφορά τη συμμόρφωση του ανέργου με τις οργανωμένες διαδικασίες ελέγχου, καθορίζονται στον κανονισμό εφαρμογής (ΕΚ) αριθ. 987/2009, ΕΕ L 284, σ.19, άρθρο 55.

³² COM(2012) 173.

Ο Frederico, ένας νέος μάγειρας από την Πορτογαλία αποφάσισε να πάει στη Σουηδία για να αναζητήσει νέα θέση εργασίας. Ζήτησε από τις υπηρεσίες απασχόλησης της Πορτογαλίας το έγγραφο που θα του επέτρεπε να λαμβάνει το πορτογαλικό επίδομα ανεργίας του στη Σουηδία για περίοδο τριών μηνών και εγγράφηκε στις υπηρεσίες απασχόλησης στη Σουηδία αμέσως μόλις έφθασε εκεί. Ωστόσο, δεν μπόρεσε να βρει θέση εργασίας εντός των τριών μηνών που ίσχυε το έγγραφο. Έπρεπε να αποφασίσει είτε να επιστρέψει στην Πορτογαλία για μη χάσει το δικαίωμά του σε επίδομα ανεργίας είτε να μείνει στη Σουηδία χωρίς να δικαιούται επίδομα ανεργίας. Αποφάσισε να πάει σε μερικές ακόμα συνεντεύξεις για εργασία στη Σουηδία και επέστρεψε στην Πορτογαλία μετά από πέντε μήνες. Όμως λόγω αυτού, έχασε το δικαίωμά του σε επίδομα ανεργίας στην Πορτογαλία.

Δράση 1: Η Επιτροπή θα προτείνει αναθεώρηση του κανονισμού για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας³³ και θα μελετήσει την παράταση της εξαγωγής των επιδομάτων ανεργίας για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των υποχρεωτικών τριών μηνών για να διευκολύνει τους πολίτες που αναζητούν θέση εργασίας σε άλλη χώρα της ΕΕ. Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν πλήρως τους ισχύοντες κανόνες ώστε οι αναζητούντες εργασία να μπορούν να λαμβάνουν το επίδομα ανεργίας τους για περίοδο έως και έξι μηνών όταν αναζητούν θέση εργασίας σε άλλο κράτος μέλος³⁴.

Οι πολίτες επιθυμούν να βελτιώσουν τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους στο εξωτερικό

Όπως τονίστηκε από την Επιτροπή στην δέσμη της για την απασχόληση «Στοχεύοντας σε μια ανάκαμψη με άφθονες θέσεις απασχόλησης»³⁵ και στην «Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας»³⁶, οι επενδύσεις στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης έχουν καθοριστική σημασία για την αύξηση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας, της οικονομικής ανάπτυξης και, τελικά, της απασχόλησης.

Οι νέοι πολίτες της ΕΕ είναι διατεθειμένοι να βελτιώσουν τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους μέσω σπουδών ή κατάρτισης σε άλλη χώρα της ΕΕ.³⁷ Συνολικά, περισσότεροι από ένας στους δύο νέους ευρωπαίους είναι πρόθυμοι ή διατεθειμένοι να εργαστούν σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ³⁸.

Προθυμία των νέων να εργαστούν σε άλλη χώρα της ΕΕ

³³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας, ΕΕ L 166, σ. 1.

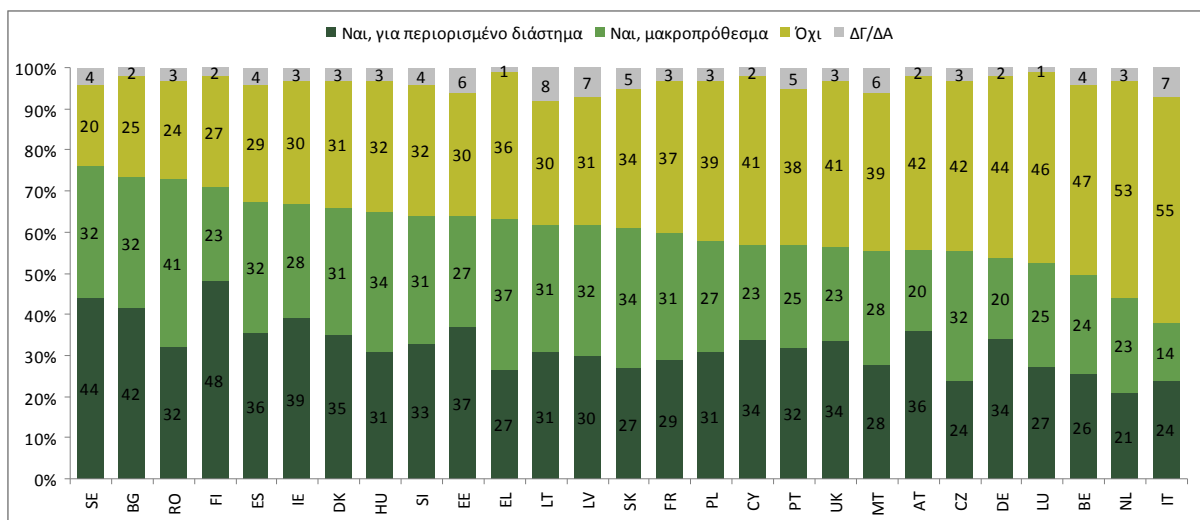
³⁴ COM(2012) 173.

³⁵ Ibid.

³⁶ COM(2010) 682.

³⁷ Σύμφωνα με το Ευρωβαρόμετρο του 2011 για την ενιαία αγορά, το 28% των πολιτών της ΕΕ σε ηλικία εργασίας θα εξέταζε το ενδεχόμενο να εργαστεί σε άλλη χώρα της ΕΕ στο μέλλον. Επιπλέον, το ποσοστό αυτό είναι ιδιαίτερα υψηλό (54%) μεταξύ των νέων (15-24) και στην κατηγορία 25-39 ετών (38%). Εδικό Ευρωβαρόμετρο 363- Εσωτερική αγορά: Ευαισθητοποίηση, αντιλήψεις και επιπτώσεις – Σεπτέμβριος 2011 - http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_363_en.pdf.

³⁸ Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 319β - Νεολαία σε κίνηση: Εκπαίδευση και κατάρτιση, κινητικότητα, απασχόληση και επιχειρηματικότητα – Μάιος 2011 - http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_319b_sum_en.pdf.

Πηγή: Ευρωβαρόμετρο του 2011 για τη Νεολαία σε κίνηση

Επί του παρόντος, από τα διαθέσιμα στοιχεία εκτιμάται ότι μόνο το 10% των ευρωπαϊών αποφοίτων ανώτερης εκπαίδευσης έχει σπουδάσει σε άλλη χώρα της ΕΕ³⁹. Οι αριθμοί για την κινητικότητα των πτυχίων (πλήρες πρόγραμμα) στην ΕΕ είναι ακόμα μικρότεροι. Αυτό οφείλεται εν μέρει στο κόστος σπουδών σε άλλη χώρα της ΕΕ. Η Επιτροπή στην πρότασή της για το πρόγραμμα «Erasmus για όλους»⁴⁰ συμπεριέλαβε μηχανισμό εγγύησης φοιτητικών δανείων για να επιτρέψει στους φοιτητές μεταπτυχιακού επιπέδου οι οποίοι επιθυμούν να παρακολουθήσουν πλήρες πρόγραμμα σπουδών σε άλλη χώρα της ΕΕ να έχουν πρόσβαση σε τραπεζικά δάνεια με ευνοϊκούς όρους. Σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής έως και 330000 σπουδαστές θα πρέπει να επωφεληθούν κατά την επταετή περίοδο ισχύος του προγράμματος. Επιπλέον, η Επιτροπή θα συνεχίσει να προωθεί την κινητικότητα των νέων για σπουδές, κατάρτιση, εθελοντική εργασία στο εξωτερικό ή συμμετοχή σε ανταλλαγές νέων. Επίσης, θα δοθεί στους δασκάλους και στους εκπαιδευτικούς η δυνατότητα διδασκαλίας ή κατάρτισης στο εξωτερικό. Χάρη στο νέο πρόγραμμα σχεδόν πέντε εκατομμύρια πολίτες θα μπορέσουν να επωφεληθούν από αυτές τις ευκαιρίες κατά την περίοδο 2014-2020.

Όσον αφορά τις περιόδους πρακτικής άσκησης σε άλλη χώρα της ΕΕ, οι νέοι δεν βρίσκουν πάντα συναφείς πληροφορίες σχετικά με τις υφιστάμενες ευκαιρίες και ανησυχούν για την ποιότητα και τους όρους των ρυθμίσεων εργασίας. Οι μελέτες και έρευνες καταδεικνύουν ορισμένα προβλήματα ποιότητας που έχουν σχέση με τις περιόδους πρακτικής άσκησης: απουσία μαθησιακού περιεχομένου και ανεπαρκείς όροι και συνθήκες, ιδίως χαμηλό επίπεδο (ή έλλειψη) κοινωνικής ασφάλισης και αποζημίωσης/αμοιβής⁴¹. Επίσης, η υπογραφή σύμβασης περιόδου πρακτικής άσκησης που να διευκρινίζει τα δικαιώματα και τις

³⁹ Το 2011 το Συμβούλιο θέσπισε όριο αναφοράς για τη μαθησιακή κινητικότητα στην ανώτερη εκπαίδευση, σύμφωνα με το οποίο μέχρι το 2020 ποσοστό τουλάχιστον 20% των αποφοίτων ανώτερης εκπαίδευσης θα πρέπει να έχουν παρακολουθήσει για ένα χρονικό διάστημα σπουδές ή κατάρτιση που να σχετίζεται με την ανώτερη εκπαίδευση στο εξωτερικό (είτε για πλήρες πτυχίο ή για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών μηνών).

⁴⁰ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του προγράμματος «ERASMUS για όλους» Το πρόγραμμα της Ένωσης για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό, COM(2011) 788.

⁴¹ Μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με μια ολοκληρωμένη επισκόπηση για ρυθμίσεις πρακτικής άσκησης στα κράτη μέλη - 2012 - <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=6717>.

υποχρεώσεις των μερών δεν είναι ακόμα υποχρεωτική σε ορισμένες χώρες της ΕΕ (στο 25% σύμφωνα με έρευνα του 2011 του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Νεολαίας⁴²). Η χαμηλή αμοιβή ή η έλλειψη αμοιβής δημιουργούν ανησυχίες σχετικά με τους εργοδότες που χρησιμοποιούν την πρακτική άσκηση ως μορφή μη αμειβόμενης απασχόλησης. Υπάρχει επείγουσα ανάγκη να αντιμετωπιστούν αυτές οι αδυναμίες και να αυξηθούν οι ευκαιρίες που δίδονται στους νέους για να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να αποκτήσουν εργασιακή εμπειρία στο εξωτερικό. Αυτό είναι αναγκαίο όχι μόνο για να υπάρξει ανταπόκριση στις ανησυχίες που εκφράζουν οι πολίτες, ιδίως οι νέοι, αλλά και για να αντιμετωπιστούν τα δραματικά επίπεδα της ανεργίας των νέων.

Η Nathalie αποφοίτησε στη Γαλλία και σκεφτόταν να αρχίσει την επαγγελματική της σταδιοδρομία στην Ισπανία ή στη Γερμανία. Επειδή δεν είχε ζήσει ποτέ στο εξωτερικό ήθελε πρώτα να ακολουθήσει μια περίοδο πρακτικής άσκησης αλλά αναρωτιόταν αν θα μπορούσε να το κάνει χωρίς να είναι εγγεγραμμένη σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα (στη Γαλλία αυτό είναι προαπαιτούμενο). Επιπλέον, δεν γνώριζε τι δικαιώματα θα είχε ως ασκούμενη στις χώρες αυτές και κατά πόσον θα καλυπτόταν από κοινωνική ασφάλιση ή θα δικαιούτο αποζημίωση ή αμοιβή.

Για να διευκολύνει τους νέους να βρουν ποιοτική εργασιακή εμπειρία σε άλλη χώρα της ΕΕ, η Επιτροπή θα αναπτύξει, το 2013, ένα ποιοτικό πλαίσιο για περιόδους πρακτικής άσκησης και θα καθορίσει τα κύρια χαρακτηριστικά των περιόδων πρακτικής άσκησης υψηλής ποιότητας, προστατεύοντας τα δικαιώματα των ασκούμενων και βοηθώντας τους να αξιοποιήσουν την εργασιακή τους εμπειρία. Επίσης, θα αναθεωρήσει και θα επεκτείνει το δίκτυο EURES για να το προσαρμόσει περισσότερο στις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας με την ενίσχυση των υπηρεσιών αντιστοίχισης προς όφελος τόσο αυτών που ζητούν εργασία όσο και των επιχειρήσεων. Επιπρόσθετα, θα εγκαινιάσει πιλοτική πρωτοβουλία από κοινού με μερικά κράτη μέλη για τη βελτίωση του δικτύου ανταλλαγής πληροφοριών EURES σχετικά με τις περιόδους πρακτικής άσκησης και μαθητείας, ενόψει της περαιτέρω διευκόλυνσης της μετάβασης των νέων στην εργασία.

Επιπλέον, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν ταχέως την εγγύηση για τους νέους⁴³ με διατηρήσιμο και φιλόδοξο τρόπο για να βοηθήσουν τους νέους να αποκτήσουν εργασιακή πείρα.

Δράση 2: Η Επιτροπή θα αναπτύξει, το 2013, ποιοτικό πλαίσιο για τις περιόδους πρακτικής άσκησης για να βοηθήσει τους νέους πολίτες της ΕΕ να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να εισέλθουν στην αγορά εργασίας.

Επίσης, η Επιτροπή θα προωθήσει πρωτοβουλία, το 2013, για τον εκσυγχρονισμό του EURES με σκοπό, αφενός, την ενίσχυση του ρόλου και του αντίκτυπου των υπηρεσιών απασχόλησης σε εθνικό επίπεδο και, αφετέρου, τη βελτίωση του συντονισμού της κινητικότητας των εργαζομένων εντός της ΕΕ. Εκτός από τη μεταρρύθμιση του EURES, η Επιτροπή θα δρομολογήσει πιλοτική πρωτοβουλία για τη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με ευκαιρίες για περιόδους πρακτικής άσκησης και μαθητείας μέσω του EURES.

⁴² Μελέτη του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Νεολαίας - 2011 – «Οι ασκούμενοι αποκαλύπτονται»- http://issuu.com/yomag/docs/yfj_internsrevealed_web

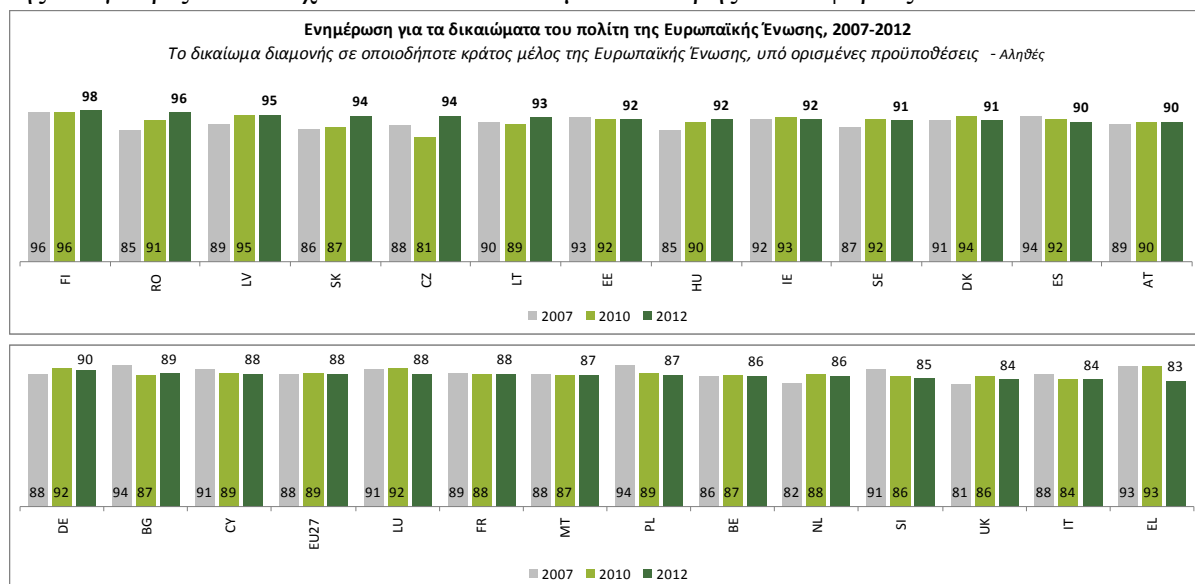
⁴³ Η εγγύηση για τους νέους είναι ένας μηχανισμός που διασφαλίζει ότι όλοι οι νέοι κάτω των 25 ετών λαμβάνουν προσφορά εργασίας καλής ποιότητας, συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, περιόδου μαθητείας ή πρακτικής άσκησης εντός τεσσάρων μηνών από τότε που έμειναν άνεργοι ή άφησαν την επίσημη εκπαίδευση, σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου που εκδόθηκε στις 22 Απριλίου 2013.

2.2 – Μείωση της γραφειοκρατίας στα κράτη μέλη

Άρση των διοικητικών εμποδίων και απλούστευση των διαδικασιών για τους πολίτες της ΕΕ που ζουν και ταξιδεύουν στην ΕΕ

Έγγραφα ταυτότητας και διαμονής των πολιτών

Η ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή στο εσωτερικό της ΕΕ αποτελεί το ενωσιακό δικαίωμα που οι πολίτες θεωρούν ότι συνδέεται αμεσότερα με την ιθαγένεια της Ένωσης⁴⁴. Σύμφωνα με το Ευρωβαρόμετρο του 2013 για την ιθαγένεια της ΕΕ⁴⁵, σχεδόν εννέα στους δέκα πολίτες της ΕΕ γνωρίζουν ότι έχουν αυτό το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας.

Πηγή: Ευρωβαρόμετρο του 2013 για την ιθαγένεια της ΕΕ

Ωστόσο, σχεδόν ένας στους πέντε από όλους τους συμμετέχοντες στη δημόσια διαβούλευση του 2012 για την ιθαγένεια της ΕΕ⁴⁶ ανέφερε προβλήματα σχετικά με την κυκλοφορία ή τη διαβίωση σε άλλη χώρα της ΕΕ (17%)· στα προβλήματα αυτά συμπεριλαμβάνονται διοικητικά εμπόδια σχετικά με έγγραφα όταν θέλουν να ταξιδέψουν ή να αποδείξουν την ταυτότητά τους στο εσωτερικό της ΕΕ. Ερωτήματα σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή αποτελούσαν ποσοστό 21% των ερωτημάτων που υποβλήθηκαν στην υπηρεσία «Your Europe – Advice» (Η Ευρώπη σου – Συμβουλές)⁴⁷ το 2012 και ποσοστό 13% του συνόλου των υποθέσεων στο SOLVIT το 2012⁴⁸.

Οι πολίτες της ΕΕ που διαμένουν σε χώρα της ΕΕ διαφορετική από τη δική τους για διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών μπορεί να πρέπει να εγγραφούν στις τοπικές αρχές. Στην περίπτωση αυτή, λαμβάνουν πιστοποιητικό εγγραφής. Ωστόσο, αυτά τα πιστοποιητικά δεν

⁴⁴ Ειδικό Ευρωβαρόμετρο 75.1 – Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής και τα δικαιώματα των πολιτών - Ιούλιος 2011 - http://www.ombudsman.europa.eu/en/press/statistics/eb751_eb_report.faces.

⁴⁵ http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_374_361_en.htm#365.

⁴⁶ http://ec.europa.eu/justice/citizen/files/eu-citizen-brochure_en.pdf.

⁴⁷ Η «Ευρώπη σου- Συμβουλές» είναι μια υπηρεσία παροχής νομικών συμβουλών στο κοινό η οποία απαρτίζεται από ομάδα δικηγόρων που καλύπτουν όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ και είναι εξοικειωμένοι τόσο με το δίκαιο της ΕΕ όσο και τις εθνικές νομοθεσίες όλων των χωρών της ΕΕ. http://europa.eu/youreurope/advice/index_en.htm.

⁴⁸ Το SOLVIT ασχολείται με προβλήματα με διασυνοριακή διάσταση που οφείλονται σε κακή εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ από τις δημόσιες αρχές εντός των κρατών μελών της ΕΕ. <http://ec.europa.eu/solvit/>.

γίνονται πάντα δεκτά ως έγγραφα ταυτότητας στην ΕΕ (ιδίως από ιδιωτικούς φορείς όπως τράπεζες, εταιρείες, κ.λπ.) και οι πολίτες δεν μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν ως ταξιδιωτικά έγγραφα, ακόμα και στο εσωτερικό της ΕΕ. Παρόμοια προβλήματα ανακύπτουν και για εκείνους τους πολίτες της ΕΕ που έχουν δελτία ταυτότητας εκδοθέντα από τη χώρα τους και οι οποίοι συχνά δεν μπορούν να βασιστούν σε αυτά για τις συναλλαγές τους σε άλλες χώρες της ΕΕ. Οι ιδιωτικές εταιρείες διστάζουν να αποδεχθούν «αλλοδαπά» έγγραφα ως αποδεικτικά της ταυτότητας, διότι, αντίθετα με τα διαβατήρια, ο μορφότυπος των εγγράφων αυτών δεν είναι εναρμονισμένος στο επίπεδο της ΕΕ. Οι πολίτες της ΕΕ που ζουν σε άλλη χώρα της ΕΕ επίσης αντιμετωπίζουν δυσκολίες κατά την απόκτηση ή την ανανέωση δελτίων ταυτότητας ή διαβατηρίων για να ταξιδέψουν στο εσωτερικό της ΕΕ σε σύντομο χρονικό διάστημα, ιδίως όταν το εγγύτερο σε αυτούς προξενείο βρίσκεται σε άλλη χώρα.

Η Sanna, που είναι Φινλανδέζα και ζει στο Μόναχο, έκανε κράτηση σε πτήση για Φινλανδία, αλλά δύο μέρες πριν από την αναχώρηση, έπεσε θύμα ληστείας και εκλάπησαν τόσο το διαβατήριό της όσο και το δελτίο ταυτότητάς της. Η Sanna δεν μπορεί να αποκτήσει νέο διαβατήριο εγκαίρως, διότι οι μόνες φινλανδικές προξενικές αντιπροσωπείες στη Γερμανία που θα μπορούσαν να εκδώσουν διαβατήριο βρίσκονται στο Βερολίνο και το Αμβούργο, και δεν μπορεί να πάει εκεί σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα. Στο αεροδρόμιο, όταν δείχνει μόνο το γερμανικό πιστοποιητικό εγγραφής, η αεροπορική εταιρεία αρνείται να της επιτρέψει να επιβιβαστεί στο αεροπλάνο, προβάλλοντας ως λόγο τους κανόνες ασφαλείας.

Στη δημόσια διαβούλευση για την ιθαγένεια της ΕΕ, οι πολίτες ζήτησαν λύσεις για την απλούστευση της ζωής τους και την ενίσχυση της ταυτοποίησής τους με την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων ομοιόμορφων ευρωπαϊκών εγγράφων, κατά περίπτωση⁴⁹. Η Επιτροπή θα εξετάσει, μεταξύ άλλων, την καταλληλότητα θέσπισης κανόνων για κοινό ασφαλή μορφότυπο των πιστοποιητικών εγγραφής που εκδίδονται από τα κράτη μέλη για τους πολίτες της ΕΕ και των εγγράφων διαμονής που εκδίδονται για τα μέλη της οικογένειάς τους. Η πρωτοβουλία αυτή θα δώσει στους πολίτες της ΕΕ και τις οικογένειές τους τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν ένα ενιαίο έγγραφο στην καθημερινή τους ζωή και να επιλύουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν στις επαφές τους με ιδιωτικούς φορείς σε άλλες χώρες της ΕΕ εκτός από τη δική τους, ενώ παράλληλα θα ενισχύει την ασφάλεια του εγγράφου.

Για να μειωθεί περαιτέρω η διοικητική επιβάρυνση, θα πρέπει να δοθεί επίσης στους πολίτες της ΕΕ η επιλογή να χρησιμοποιούν αυτά τα ασφαλή πιστοποιητικά εγγραφής ως ταξιδιωτικά έγγραφα για τα ταξίδια στο εσωτερικό της ΕΕ, εάν αυτά τα έγγραφα εκδίδονται από το κράτος μέλος στο οποίο διαμένουν.

Δράση 3: Το 2013 και το 2014, η Επιτροπή θα εξετάσει λύσεις για την άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι πολίτες της ΕΕ και τα μέλη της οικογένειάς τους όταν ζουν σε χώρα της ΕΕ διαφορετική από τη δική τους όσον αφορά τα έγγραφα ταυτότητας και διαμονής που εκδίδονται από τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων προαιρετικών ομοιόμορφων ευρωπαϊκών εγγράφων για τους πολίτες, κατά περίπτωση.

Διατυπώσεις διασυνοριακής φορολόγησης των πολιτών

Οι πολίτες της ΕΕ μπορούν να ζουν σε μια χώρα, να εργάζονται σε άλλη και να έχουν περιουσιακά στοιχεία σε τρίτη. Επομένως, μπορεί να είναι δύσκολο για αυτούς να γνωρίζουν

⁴⁹ Η υπό εξέταση δράση θα εφαρμόζεται μόνο στα κράτη μέλη που εκδίδουν δελτία ταυτότητας ή εγγραφής.

σε ποια χώρα πρέπει να πληρώσουν τους φόρους τους και πως. Οι γλωσσικοί φραγμοί και η έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των φορολογικών αρχών των διαφορετικών κρατών για την επίλυση των διασυνοριακών φορολογικών ζητημάτων δεν διευκολύνουν την κατάσταση. Επίσης, οι πολίτες μπορεί να έρχονται αντιμέτωποι με σημαντικά διοικητικά εμπόδια, ιδίως όταν ζητούν επιστροφή φόρου από άλλες χώρες ή λόγω αντικρουόμενων φορολογικών συστημάτων σε διαφορετικά κράτη μέλη τα οποία μπορεί να οδηγήσουν ακόμα και στη διπλή φορολόγηση του ίδιου εισοδήματος από διαφορετικά κράτη μέλη. Μόνο τα σχετικά με τους φόρους ερωτήματα αποτέλεσαν το 9% του συνολικού αριθμού των υποθέσεων SOLVIT για το 2012. Η υπηρεσία «Your Europe – Advice», οι υπηρεσίες παροχής συνδρομής όπως τα κέντρα καταναλωτών στις διασυνοριακές περιοχές και το EURES επίσης αναφέρουν ότι λαμβάνουν πολλά και ποικίλα ερωτήματα σχετικά με τους φόρους.

Η Ylva που είναι Σουηδή είναι παντρεμένη με τον Martin που είναι Σλοβάκος. Ζουν στη Σουηδία και είναι τώρα και οι δύο συνταξιούχοι. Ενώ η Ylva έχει εργαστεί μόνο στη Σουηδία ο Martin έχει εργαστεί και στη Σλοβακία. Θα ήθελαν να μετακομίσουν στις Κάτω Χώρες για να είναι κοντά στα εγγόνια τους αλλά έχουν πολλά ερωτήματα σχετικά με τη φορολογική τους κατάσταση και δεν ξέρουν σε ποιόν να απευθυνθούν. Πώς θα φορολογούνται οι συντάξεις τους μόλις μετακομίσουν; Τι ισχύει για τον ενδεχόμενο φόρο κληρονομιάς; Τι θα πρέπει να κάνουν αν υποστούν διπλή φορολόγηση μετά τη μετακόμισή τους; Εάν κρατήσουν το σπίτι τους στη Σουηδία πού θα πληρώνουν φόρο επί της περιουσίας και πού θα φορολογηθεί το εισόδημα από αυτή την περιουσία;

Κατά τη διάρκεια του 2013, η Επιτροπή θα εντοπίσει τις βέλτιστες πρακτικές στις χώρες της ΕΕ που μπορούν να βοηθήσουν τους πολίτες σε διασυνοριακές φορολογικές υποθέσεις και θα συμμετάσχει σε συζητήσεις με τις εθνικές αρχές για τη συνέχεια που πρέπει να δοθεί ώστε να προωθήσει την ευρύτερη υιοθέτηση των πρακτικών αυτών. Οι βέλτιστες πρακτικές θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν σημεία επαφής για πληροφόρηση στις εθνικές διοικητικές υπηρεσίες που να είναι εξειδικευμένα σε θέματα διασυνοριακής φορολόγησης, δικτυακούς τόπους που να παρέχουν βασικές πληροφορίες στους πολίτες και να τους κατευθύνουν στο πλέον κατάλληλο σημείο επαφής, απλούστευση των διαδικασιών για την υποβολή αιτήματος απαλλαγής από διπλή φορολόγηση και επιστροφής του υπερβάλλοντος ποσού του φόρου που εφαρμόζεται στο εξωτερικό, κώδικες φορολογουμένων που να περιγράφουν τα βασικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των φορολογουμένων και στενή συνεργασία μεταξύ των χωρών της ΕΕ για την επίλυση των διασυνοριακών φορολογικών διαφορών.

Η Επιτροπή θα συνδυάσει τα προαναφερόμενα με μια νέα πρωτοβουλία συμμόρφωσης που θα καλύπτει ολόκληρη την ΕΕ ώστε να διασφαλίσει ότι οι νόμοι όλων των κρατών μελών που επηρεάζουν τη φορολόγηση των μετακινούμενων προσώπων συμμορφώνονται προς τη νομολογία του Δικαστηρίου και ότι οι πολίτες αυτοί δεν αντιμετωπίζουν περιττά διοικητικά βάρη και πρόσθετες δαπάνες όταν ασκούν το δικαίωμά τους να εγκαθίστανται σε άλλα κράτη μέλη για να εργαστούν ή να ζήσουν εκεί.

Δράση 4: Η Επιτροπή, το 2013, θα αναλάβει πρωτοβουλίες για να προωθήσει τις βέλτιστες φορολογικές πρακτικές στις διασυνοριακές υποθέσεις και να διασφαλίσει την ορθή εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ ώστε να διευκολύνει τους ευρωπαϊούς πολίτες που εγκαθίστανται ή ασκούν δραστηριότητες πέρα από τα εθνικά σύνορα να αντιμετωπίσουν διαφορετικές δέσμες φορολογικών κανόνων και, ιδίως, να αποφύγουν τη διπλή φορολόγηση.

Διατυπώσεις που αφορούν τα αυτοκίνητα των πολιτών

Σήμερα, ο τεχνικός έλεγχος διενεργείται με διαφορετικό τρόπο σε όλη την Ένωση, με διαφορετικές κατηγορίες οχημάτων που πρέπει να ελεγχθούν, διαφορετικά διαστήματα μεταξύ των ελέγχων, διαφορετικές μεθόδους ελέγχου και διαφορετική αξιολόγηση των ελαττωμάτων. Επομένως, το ίδιο όχημα θα μπορούσε να ελεγχθεί σε διαφορετικές χώρες της ΕΕ με διαφορετικά αποτελέσματα που οδηγούν σε διαφορετικά επίπεδα ασφάλειας. Ως συνέπεια αυτών των αποκλινόντων προτύπων, δεν υφίσταται αμοιβαία αναγνώριση των πιστοποιητικών ελέγχου μεταξύ των χωρών της ΕΕ. Αυτό συνεπάγεται περιττά διοικητικά βάρη και έξοδα για τους πολίτες που ταξιδεύουν σε άλλη χώρα με το αυτοκίνητό τους.

Η Monika, που είναι Λιθουανή, εργάζεται σε ένα αυστριακό θέρετρο για σκι πέντε μήνες κάθε χρόνο. Δεδομένου ότι ο ετήσιος τεχνικός έλεγχος για το αυτοκίνητό της πρέπει να διενεργείται κάθε Μάρτιο, όταν βρίσκεται στην Αυστρία, αυτή πρέπει να διακόπτει τη διαμονή της και να οδηγήσει όλη την απόσταση μέχρι τη Λιθουανία προκειμένου το αυτοκίνητό της να υποβληθεί σε περιοδικό τεχνικό έλεγχο. Θα ήταν ευκολότερο αν μπορούσε να περάσει το αυτοκίνητο από τεχνικό έλεγχο στην Αυστρία και αν το πιστοποιητικό τεχνικού ελέγχου αναγνωριζόταν αυτομάτως στη Λιθουανία, και αλλού στην ΕΕ.

Το 2012, η Επιτροπή υπέβαλε προτάσεις⁵⁰ για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων για τον έλεγχο και την ασφάλεια των αυτοκινήτων (αύξηση της ποιότητας του ελέγχου, εισαγωγή προϋποθέσεων για τον εξοπλισμό ελέγχου, ενίσχυση των δεξιοτήτων των ελεγκτών, ενίσχυση της εποπτείας των κέντρων ελέγχου). Η Επιτροπή, με βάση τα εναρμονισμένα πρότυπα για τον τεχνικό έλεγχο των αυτοκινήτων, θα λάβει, κατά τη διάρκεια του 2014, συγκεκριμένα μέτρα για τη θέσπιση ηλεκτρονικού «βάθρου πληροφοριών για τα οχήματα» για να διευκολύνει την αναγνώριση των πιστοποιητικών τεχνικού ελέγχου.

Δράση 5: Η Επιτροπή, με βάση το έργο της για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας των πολιτών της ΕΕ, θα λάβει μέτρα, κατά τη διάρκεια του 2014, για τη θέσπιση «βάθρου πληροφοριών για τα οχήματα» ώστε να διευκολύνει την αναγνώριση των πιστοποιητικών τεχνικού ελέγχου, καθιστώντας ευκολότερο και ασφαλέστερο για τους πολίτες να ταξιδεύουν σε άλλη χώρα της ΕΕ με το αυτοκίνητό τους.

2.3 – Προστασία των περισσότερο ευάλωτων στην ΕΕ

Άρση των εμποδίων για τους πολίτες με αναπηρία και περαιτέρω ενίσχυση των δικονομικών δικαιωμάτων των πολιτών, λαμβανομένης υπόψη της ειδικής κατάστασης των παιδιών και των ευάλωτων πολιτών

Πολίτες με αναπηρία

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχουν περίπου 80 εκατομμύρια άτομα με αναπηρία. Συχνά έχουν πρόσβαση σε ορισμένες παροχές, ιδίως στα δημόσια μέσα μεταφοράς ή στα πολιτιστικά ιδρύματα, που συνδέονται με την κάρτα αναπηρίας τους. Όμως αντίθετα με τις κάρτες στάθμευσης για τα άτομα με αναπηρία για τις οποίες καθιερώθηκε κοινό υπόδειγμα της ΕΕ πριν από σχεδόν δεκαπέντε χρόνια, οι κάρτες αναπηρίας αναγνωρίζονται μόνο σε εθνικό επίπεδο, και επομένως δυσχεραίνουν τα ταξίδια των ατόμων με αναπηρία σε άλλη χώρα της ΕΕ.

⁵⁰ Πρόταση κανονισμού για τον περιοδικό τεχνικό έλεγχο των μηχανοκίνητων οχημάτων και των ρυμουλκούμενων τους COM(2012) 380, πρόταση κανονισμού σχετικά με τον οδικό τεχνικό έλεγχο της κατάστασης των οχημάτων επαγγελματικής χρήσεως που κυκλοφορούν στην Κοινότητα COM(2012) 382 και πρόταση οδηγίας σχετικά με τα έγγραφα κυκλοφορίας οχημάτων COM(2012) 381.

Ο Seán, ένας Ιρλανδός πολίτης με αναπηρία, θα ήθελε να συμμετάσχει στο ετήσιο σχολικό ταξίδι όπως και οι άλλοι συμμαθητές του. Ωστόσο, δεν είναι βέβαιος ότι η ιρλανδική κάρτα αναπηρίας του θα αναγνωρίζεται σε άλλες χώρες της ΕΕ και επομένως ότι θα μπορεί να επωφεληθεί από την πρόσβαση σε μέσα μεταφοράς που απολαμβάνουν οι εκεί διαμένοντες με αναπηρία. Εάν ο Seán διέθετε κάρτα αναπηρίας της ΕΕ θα ήταν σίγουρος ότι θα είχε πρόσβαση σε μερικές από τις ειδικές παροχές που απολαμβάνουν οι υπήκοοι της εν λόγω χώρας.

Η Επιτροπή θα δρομολογήσει πιλοτική πρωτοβουλία για την ανάπτυξη αμοιβαία αναγνωριζόμενης κάρτας αναπηρίας της ΕΕ, που θα διευκολύνει την ίση μεταχείριση των ατόμων με αναπηρία που ταξιδεύουν σε άλλες χώρες της ΕΕ όσον αφορά την πρόσβαση στις μεταφορές, τον τουρισμό, τον πολιτισμό και την αναψυχή.

Δράση 6: Η Επιτροπή θα διευκολύνει την κινητικότητα των ατόμων με αναπηρία εντός της ΕΕ, στηρίζοντας, το 2014, την ανάπτυξη αμοιβαία αναγνωριζόμενης κάρτας αναπηρίας της ΕΕ, για να διασφαλίσει ίση πρόσβαση εντός της ΕΕ σε ορισμένες ειδικές παροχές (ιδίως στους τομείς των μεταφορών, του τουρισμού, του πολιτισμού και της αναψυχής).

Δικονομικά δικαιώματα των πολιτών

Κάθε πρόσωπο τεκμαίρεται αθώο μέχρι να αποδειχθεί η ενοχή του⁵¹. Οι αποκλίνοντες εθνικοί κανόνες που διέπουν το τεκμήριο αθωότητας μπορούν να δυσχεράνουν την αστυνομική και δικαστική συνεργασία και την αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων. Επίσης, δημιουργούν αβεβαιότητα στους πολίτες όσον αφορά την προστασία που ενδέχεται να έχουν σε άλλη χώρα της ΕΕ. Επιπλέον, το δικαίωμα σε νομική συνδρομή σε ποινικές υποθέσεις⁵² ποικίλλει σημαντικά στα κράτη μέλη και επί του παρόντος δεν εξασφαλίζεται πάντα ότι οι ύποπτοι ή οι κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών σε άλλη χώρα της ΕΕ θα τύχουν αποτελεσματικής και έγκαιρης νομικής βοήθειας.

Ορισμένοι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι είναι περισσότερο ευάλωτοι διότι, λόγω της ηλικίας τους ή της διανοητικής ή σωματικής κατάστασής τους, έχουν δυσκολίες να κατανοήσουν, να παρακολουθήσουν ή να συμμετάσχουν αποτελεσματικά σε συζητήσεις. Αυτό μπορεί να επηρεάσει το δικαίωμά τους σε δίκαιη δίκη και καθιστά ακόμα πιο σημαντική την κατοχύρωση του τεκμηρίου αθωότητας και της νομικής συνδρομής. Στη δημόσια διαβούλευση για την ιθαγένεια της ΕΕ, ποσοστό 73 % των ερωτηθέντων στήριξε την ιδέα να παρέχονται στα παιδιά και τους ευάλωτους ενήλικες εγγυήσεις για να εξασφαλίζεται η διεξαγωγή δίκαιης δίκης, που πρέπει να ισχύουν σε κάθε χώρα της ΕΕ.

Ο Christian, ένας νέος 16 ετών που ζει με τους γονείς του σε χώρα της ΕΕ διαφορετική από τη χώρα καταγωγής του συνελήφθη στο σπίτι του και μεταφέρθηκε στο αστυνομικό τμήμα για ανάκριση σχετικά με την κλοπή αυτοκινήτου το οποίο βρέθηκε την ημέρα εκείνη κοντά στο οικοδομικό συγκρότημα που μένει. Ανακρίθηκε για περίπου έξι ώρες, κατά τη διάρκεια των οποίων στην αρχή αρνήθηκε οποιαδήποτε ανάμειξή του στην κλοπή και κατόπιν παραδέχτηκε ότι έκλεψε το αυτοκίνητο αφού η αστυνομία του είπε ότι η ομολογία του θα είχε θετικό αντίκτυπο στην έκβαση της υπόθεσής του. Ο Christian ανακρίθηκε χωρίς να του επιτραπεί η

⁵¹ Αυτή η βασική αρχή του ποινικού δικαίου θεσπίζεται στο άρθρο 48 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και στο άρθρο 6 παράγραφος 2 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και επίσης απορρέει από τις συνταγματικές παραδόσεις που είναι κοινές στα κράτη μέλη.

⁵² Το δικαίωμα σε νομική συνδρομή θεσπίζεται στο άρθρο 47 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και στο άρθρο 6 παράγραφος 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

επικοινωνία με τους γονείς του και χωρίς την παρουσία δικηγόρου. Δεν ενημερώθηκε ότι είχε το δικαίωμα να μην μιλήσει και να μην παραδεχθεί την ενοχή του.

Η Επιτροπή έχει την πρόθεση να προτείνει, μέχρι το τέλος του 2013, δέσμη νομικών πράξεων για να κατοχυρώσει το τεκμήριο αθωότητας και τη νομική συνδρομή σε πολίτη που είναι ύποπτος ή κατηγορούμενος σε ποινικές διαδικασίες σε άλλη χώρα της ΕΕ καθώς και για να ενισχύσει τα δικονομικά δικαιώματα των παιδιών και των ευάλωτων προσώπων.

Δράση 7: Η Επιτροπή, μέχρι τα τέλη του 2013, θα προτείνει δέσμη νομικών πράξεων για την περαιτέρω ενίσχυση των δικονομικών δικαιωμάτων των πολιτών όταν είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι σε ποινικές διαδικασίες, λαμβάνοντας υπόψη την ειδική κατάσταση των παιδιών και των ευάλωτων πολιτών.

2.4 – Εξάλειψη των εμποδίων κατά τις αγορές στην ΕΕ

Μικροδιαφορές των πολιτών

Τους τελευταίους δώδεκα μήνες, τέσσερις στους δέκα πολίτες αγόρασαν ή παρήγγειλαν αγαθά ή υπηρεσίες στο διαδίκτυο για ιδιωτικούς σκοπούς (40%). Περισσότεροι ευρωπαίοι αγόρασαν αγαθά ή υπηρεσίες από πωλητές εγκατεστημένους σε άλλες χώρες της ΕΕ από ότι πριν από δύο χρόνια (+4 ποσοστιαίες μονάδες). Σχεδόν ένας στους τρεις αγοράζει αγαθά μη επιγραμμικά και επιγραμμικά από επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε άλλα κράτη μέλη (30%)⁵³. Το γεγονός ότι οι αγορές εντός της ΕΕ είναι ευκολότερες μπορεί να σημαίνει ότι υπάρχουν περισσότερες διαφορές που πρέπει να επιλύονται με γρήγορο και εύκολο τρόπο για να μην αποθαρρύνονται οι πολίτες.

Ο ευρωπαϊκός κανονισμός για τις μικροδιαφορές⁵⁴ εισήγαγε ορισμένες πρακτικές λύσεις για να διευκολύνει τις διασυνοριακές διαφορές για απαιτήσεις κάτω των 2 000 ευρώ όπως η κατάργηση της ανάγκης αναγνώρισης της απόφασης σε περίπτωση εκτέλεσης στο εξωτερικό ή η πρόβλεψη γραπτής διαδικασίας βάσει τυποποιημένου εντύπου. Ωστόσο, από τις καταγγελίες των πολιτών που διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή προκύπτει ότι είναι αναγκαία η ενίσχυση του υφιστάμενου κανονισμού, ιδίως για να αντιμετωπισθούν ατελείς πρακτικές που παρατηρούνται σε πολλά κράτη μέλη όπως η έλλειψη πρακτικής βοήθειας στη συμπλήρωση της αίτησης, η μη τήρηση της αρχής της γραπτής διαδικασίας, οι περιττές ακροαματικές διαδικασίες, η ανεπαρκής χρήση των τηλεδιασκέψεων και βιντεοδιασκέψεων για την εξέταση μαρτύρων, κ.λπ.

Ο Tibor, που ζει στην Ουγγαρία, ήθελε να αγοράσει μια νέα τηλεόραση. Βρήκε την ιδανική τηλεόραση σε ένα μαγαζί κοντά του με τιμή 2 750 ευρώ αλλά αποφάσισε να ψάξει στο διαδίκτυο για καλύτερη τιμή. Βρήκε ακριβώς την ίδια τηλεόραση με τιμή 2 200 ευρώ και έκανε μια επιγραμμική παραγγελία. Παρέλαβε εγκαίρως την τηλεόραση, αλλά έμεινε έκπληκτος όταν διαπίστωσε ότι η τηλεόραση είχε μαύρο χρώμα και όχι ασημί που είχε παραγγείλει. Επέστρεψε την τηλεόραση και ζήτησε πίσω τα χρήματά του. Ο πωλητής δεν απάντησε. Δεδομένου ότι ο πωλητής ήταν εγκατεστημένος στην Πορτογαλία ο Tibor αναρωτιόταν τι μέσα έννομης προστασίας διέθετε. Ένας φίλος του τον ενημέρωσε για την ευρωπαϊκή διαδικασία

⁵³ Ειδικό ευρωβαρόμετρο 395 για τις διαδικασίες μικροδιαφορών– Απρίλιος 2013 - (εφεξής Ευρωβαρόμετρο του 2013 για τις μικροδιαφορές) – http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb_special_399_380_en.htm#395.

⁵⁴ Ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2009.

μικροδιαφορών στη διαδικτυακή πύλη της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης⁵⁵ και γρήγορα διαπίστωσαν όλα τα πλεονεκτήματα: δυνατότητα υποβολής της απαίτησης στην Ουγγαρία και όχι στην Πορτογαλία, χωρίς καταβολή δαπανών για δικηγόρο και χωρίς καν προσφυγή στα δικαστήρια. Τότε όμως συνειδητοποίησε ότι δεν μπορούσε να χρησιμοποιήσει αυτή την εύκολη διαδικασία διότι το ανώτατο όριο για τις μικροδιαφορές ήταν μόνο 2 000 ευρώ.

Οι πολίτες θεωρούν ότι η αύξηση του ανώτατου ορίου για την ευρωπαϊκή διαδικασία μικροδιαφορών αποτελεί μέσο για την διευκόλυνση των καταναλωτών όσον αφορά την έννομη προστασία τους σε άλλη χώρα της ΕΕ⁵⁶. Στο Ευρωβαρόμετρο του 2013 για τις μικροδιαφορές, οι ερωτηθέντες απάντησαν ότι θα ενθαρρύνονταν περισσότερο να προσφύγουν στα δικαστήρια της χώρας τους από τους ακόλουθους παράγοντες: τη δυνατότητα διεξαγωγής των διαδικασιών μόνο γραπτώς, χωρίς να χρειάζεται να παραστούν οι ίδιοι στο δικαστήριο (37%), τη δυνατότητα διεξαγωγής των διαδικασιών χωρίς να είναι υποχρεωτική η παρουσία δικηγόρου (31%) και την επιγραμμική διεξαγωγή των διαδικασιών (20%). Η Επιτροπή θα αναθεωρήσει τους υφιστάμενους κανόνες για να απλοποιήσει περαιτέρω την ευρωπαϊκή διαδικασία μικροδιαφορών, να εξασφαλίσει ότι οι δυνατότητες που προσφέρονται από την εν λόγω διαδικασία αξιοποιούνται στο έπακρο και να αυξήσει το τρέχον ανώτατο όριο στα 25 000 ευρώ. Επιπλέον, ο εν λόγω κανονισμός θα δημιουργήσει το νομικό περιβάλλον που θα επιτρέπει στους πολίτες να διενεργούν επιγραμμικά τη διαδικασία.

Δράση 8: Μέχρι τα τέλη του 2013, η Επιτροπή θα αναθεωρήσει την ευρωπαϊκή διαδικασία μικροδιαφορών για να διευκολύνει την επίλυση των διαφορών σχετικά με αγορές σε άλλη χώρα της ΕΕ.

Επιγραμμικές αγορές των πολιτών

Οι ευρωπαίοι καταναλωτές επωφελούνται από νομοθεσία που τους εγγυάται δίκαιη μεταχείριση, ασφάλεια των προϊόντων που αποκτούν, εκτεταμένη ενημέρωση πριν από την αγορά, και όπως τονίστηκε παραπάνω, ένδικα βοηθήματα σε περίπτωση που υπάρξει πρόβλημα⁵⁷. Πρόσφατα, τον Φεβρουάριο του 2013, η Επιτροπή εξέδωσε δέσμη μέτρων για την ενίσχυση της ασφάλειας των καταναλωτικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αγοράστηκαν επιγραμμικά, με σκοπό την τόνωση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών και την προώθηση των αγορών⁵⁸.

Παρά την προστασία αυτή, οι πολίτες αντιμετωπίζουν ακόμα προβλήματα ιδίως όταν κάνουν επιγραμμικές αγορές, όπως δήλωσε σχεδόν ένας στους τέσσερις συμμετέχοντες (24%) στη δημόσια διαβούλευση του 2012 για την ιθαγένεια της ΕΕ. Οι καταναλωτές συχνά παραβλέπουν κρίσιμες πληροφορίες όταν συγκρίνουν ή αγοράζουν ψηφιακά προϊόντα (π.χ. τηλεφορτώσεις οπτικοακουστικού χαρακτήρα όπως μουσική, ταινίες ή παιχνίδια). Όταν

⁵⁵ <https://e-justice.europa.eu/home.do>.

⁵⁶ Βλέπε ιδίως τη δημόσια διαβούλευση του 2012 για την ιθαγένεια της ΕΕ.

⁵⁷ Βλέπε την Έκθεση 2010 για την ιθαγένεια της ΕΕ - Άρση των εμποδίων στα δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ, COM (2010) 603 και ειδικά τις δράσεις 9 έως 13, το Ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τους καταναλωτές COM(2012)225 και την Ενιαία αγορά - Πράξη II Μαζί για μια νέα ανάπτυξη COM(2012)573.

⁵⁸ Η δέσμη για την ασφάλεια των προϊόντων και την εποπτεία της αγοράς αποτελείται, μεταξύ άλλων, από πρόταση κανονισμού για την ασφάλεια των καταναλωτικών προϊόντων (COM(2013) 78), πρόταση κανονισμού για την εποπτεία της αγοράς προϊόντων (COM(2013) 75) και ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «20 δράσεις για ασφαλέστερα και συμμορφούμενα προϊόντα για την Ευρώπη: ένα πολυετές σχέδιο δράσης για την εποπτεία των προϊόντων στην ΕΕ» (COM(2013) 76). Τα έγγραφα αυτά διατίθενται στη διεύθυνση http://ec.europa.eu/consumers/safety/psmsp/index_en.htm

παρέχονται πληροφορίες, αυτές δεν είναι πάντα κατανοητές από τους μη ειδικούς. Συχνά οι καταναλωτές βρίσκουν δύσκολο να αντιληφθούν αν θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν το προϊόν στη συσκευή τους ή να κρίνουν την ποιότητά του.

Ο Florian ψάχνει για το καλύτερο μέρος για να αγοράσει και να τηλεφορτώσει τον νέο δίσκο του αγαπημένου του συγκροτήματος ροκ. Ο δίσκος διατίθεται για τηλεφόρτωση από μεγάλο επιγραμμικό κατάστημα. Μόνο κατόπιν αντιλαμβάνεται ότι πρέπει να αγοράσει από το κατάστημα και τη συσκευή αναπαραγωγής μουσικής για να παίξει το δίσκο. Η φιλική προς το χρήστη παρουσίαση σημαντικών πληροφοριών σχετικά με τα κύρια χαρακτηριστικά, τη διαλειτουργικότητα και τις λειτουργίες του προϊόντος θα επέτρεπε στον Florian να συγκρίνει εύκολα τις προσφορές και να αγοράσει μουσικά αρχεία υψηλής ποιότητας που θα μπορούσαν να λειτουργούν στη συσκευή που διαθέτει.

Η Επιτροπή σκοπεύει να εξασφαλίσει ότι οι καταναλωτές που αγοράζουν ψηφιακά προϊόντα λαμβάνουν βασικές πληροφορίες με τρόπο που να είναι κατανοητός και να επιδέχεται συγκρίσεις.

Η Επιτροπή θα βοηθήσει τις εθνικές αρχές να εφαρμόσουν τους κανόνες προστασίας των καταναλωτών, παρέχοντας καθοδήγηση για τις υποχρεώσεις ενημέρωσης σχετικά με τα ψηφιακά προϊόντα. Επίσης, θα αναπτύξει ένα υπόδειγμα για ομοιόμορφη και φιλική προς τη χρήστη παρουσίαση των βασικών πληροφοριών (όπως τιμή, είδος σύμβασης, δικαίωμα υπαναχώρησης, διαλειτουργικότητα με το υλισμικό και το λογισμικό, λειτουργικότητα όπως ο ψηφιακός μορφότυπος που χρησιμοποιείται, ποιότητα του αρχείου, μέγεθος του αρχείου, φορητότητα σε άλλες συσκευές που έχει ο καταναλωτής, δυνατότητα παραγωγής ιδιωτικών αντιγράφων, κ.λπ.) που θα εμφανίζεται στη οθόνη την κατάλληλη στιγμή (π.χ. όταν υποβάλλεται προσφορά).

Με αυτόν τον τρόπο θα είναι ευκολότερη η σύγκριση ψηφιακών προϊόντων και θα διευκολυνθεί η ανάπτυξη δικτυακών τόπων ακριβούς σύγκρισης. Ποσοστό μεγαλύτερο από το 80% των ευρωπαϊκών καταναλωτών χρησιμοποίησαν δικτυακούς τόπους σύγκρισης τιμών το 2010, ενώ πέντε στους δέκα καταναλωτές τους χρησιμοποιούσαν τουλάχιστον μία φορά το μήνα⁵⁹. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους φορείς, θα συνεχίσει να εργάζεται για τη βελτίωση της διαφάνειας και της αξιοπιστίας τέτοιων εργαλείων σύγκρισης για καταναλωτές⁶⁰.

Επίσης, η Επιτροπή σκοπεύει να δρομολογήσει, μέχρι την άνοιξη του 2014, ειδική ενημερωτική εκστρατεία σε όλη την ΕΕ για να αυξηθεί περισσότερο η ενημέρωση των πολιτών όσον αφορά τα δικαιώματά τους ως καταναλωτών και επομένως να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη τους στην ψηφιακή επιγραμμική αγορά.

Δράση 9: Η Επιτροπή θα αναπτύξει, μέχρι την άνοιξη του 2014 και σε στενή συνεργασία με τους αρμόδιους για την επιβολή του νόμου σε εθνικό επίπεδο και τους συναφείς ενδιαφερόμενους φορείς, ένα υπόδειγμα για την επιγραμμική παρουσίαση βασικών απαιτήσεων ώστε οι πληροφορίες για τα ψηφιακά προϊόντα να είναι πιο σαφείς και πιο

⁵⁹ «Μελέτη της αγοράς καταναλωτικών αγαθών σχετικά με τη λειτουργία του ηλεκτρονικού εμπορίου» (2011), που εκπονήθηκε για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ΓΔ Υγείας και Καταναλωτών, από την εταιρεία Civic Consulting.

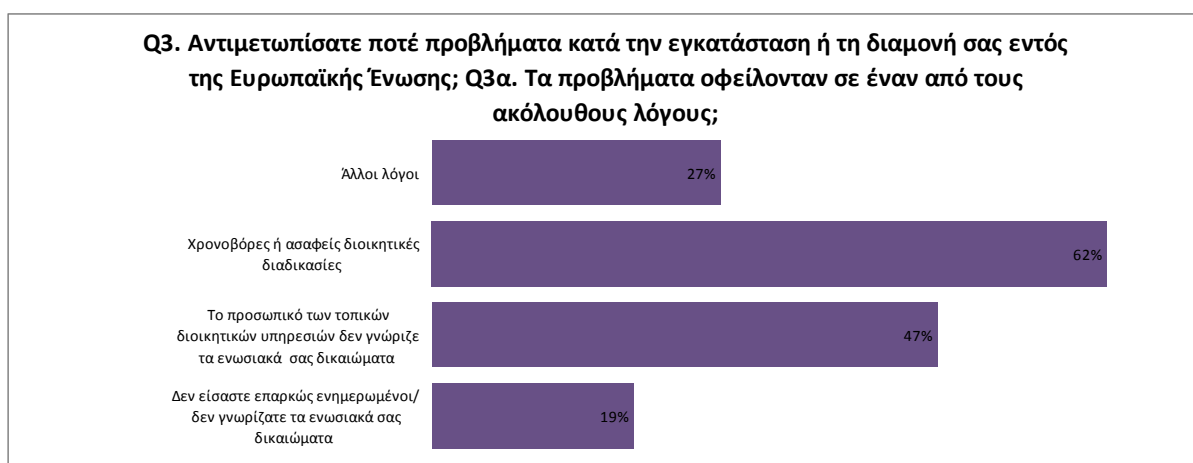
⁶⁰ Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε την έκθεση από τον πολυμερή διάλογο ενδιαφερομένων για τα εργαλεία σύγκρισης: http://ec.europa.eu/consumers/documents/consumer-summit-2013-msdct-report_en.pdf.

εύκολα συγκρίσιμες. Επίσης, θα δρομολογήσει, μέχρι την άνοιξη του 2014, ειδική ενημερωτική εκστρατεία σε όλη την ΕΕ για τα δικαιώματα των καταναλωτών.

2.5 – Στοχοθετημένες και προσβάσιμες πληροφορίες στην ΕΕ

Δικαιώματα ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών και η τοπική διοίκηση

Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης των πολιτών στις τοπικές διοικήσεις διαδραματίζουν βασικό ρόλο στην εφαρμογή των δικαιωμάτων ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών διότι αποτελούν συχνά την πρώτη διεπαφή για τους πολίτες που εγκαθίστανται σε μια νέα πόλη και προνομιούχο πηγή πληροφοριών και συνδρομής. Ωστόσο, από τις καταγγελίες που παραλαμβάνονται από την Επιτροπή και τις υπηρεσίες παροχής συνδρομής της ΕΕ φαίνεται ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πολίτες της ΕΕ όταν εγκαθίστανται σε άλλη χώρα της ΕΕ συχνά οφείλονται στο γεγονός ότι οι υπάλληλοι των υπηρεσιών εξυπηρέτησης των πολιτών στις τοπικές διοικήσεις δεν είναι επαρκώς εξοικειωμένοι με τα δικαιώματα ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών της ΕΕ. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται από τα αποτελέσματα μελέτης που διενεργήθηκε από την Επιτροπή των Περιφερειών το 2012⁶¹ και από τη δημόσια διαβούλευση του 2012 για την ιθαγένεια της ΕΕ. Ένας στους τέσσερις πολίτες που διαμένει σε άλλη χώρα της ΕΕ αναφέρει προβλήματα (27%) και σχεδόν ένας στους δύο δηλώνει ότι το προσωπικό των τοπικών διοικήσεων δεν διαθέτει επαρκείς πληροφορίες για τα ενωσιακά δικαιώματα (47%). Επομένως, θα πρέπει να δοθούν στο προσωπικό των τοπικών διοικητικών υπηρεσιών τα εργαλεία για την πλήρη κατανόηση των κανόνων ελεύθερης κυκλοφορίας.

Πηγή: Δημόσια διαβούλευση του 2012 για την ιθαγένεια της ΕΕ - Βάση: Ερωτώμενοι που αντιμετώπισαν προβλήματα κατά την εγκατάσταση ή τη διαμονή σε άλλη χώρα της ΕΕ

Η Cécile, που είναι Βελγίδα, και ο σύζυγός της Nicolás, που είναι αργεντινός υπήκοος, πηγαίνουν να ζήσουν σε άλλη χώρα της ΕΕ, και αμέσως μόλις εγκαθίστανται εκεί, ο Nicolás περνά με επιτυχία συνέντευξη για θέση εργασίας σε τοπική εταιρεία. Ωστόσο, ο υπάλληλος του δημαρχείου απαντώντας σε ερώτημα της εταιρείας, ισχυρίζεται ότι ο Nicolás χρειάζεται άδεια εργασίας, χωρίς να αντιληφθεί αμέσως ότι η απαίτηση αυτή δεν ισχύει για τα μέλη οικογένειας των πολιτών της ΕΕ που ασκούν το δικαίωμά τους ελεύθερης κυκλοφορίας. Ως εκ τούτου, ο Nicolás δεν προσλαμβάνεται.

⁶¹ Μελέτη της Επιτροπής των Περιφερειών «Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές προωθούν την ιθαγένεια της ΕΕ και τα δικαιώματα των πολιτών» - http://www.cor.europa.eu/en/news/forums/Documents/summary_cor_study_citizenship.pdf

Η Επιτροπή θα αναπτύξει, μέχρι το τέλος του 2014, ένα εργαλείο ηλεκτρονικής κατάρτισης για τις τοπικές διοικητικές υπηρεσίες, ώστε να εξασφαλίσει ότι οι πολίτες της ΕΕ, οπουδήποτε στην ΕΕ και αν εμφανίζονται, θα συναντούν υπαλλήλους των υπηρεσιών εξυπηρέτησης των πολιτών που θα είναι καλά ενημερωμένοι για τα δικαιώματά τους καθώς και τους όρους και διαδικασίες για την πραγματική άσκηση των δικαιωμάτων αυτών.

Επίσης, η Επιτροπή θα στηρίζει, από το 2013, μέσω του προγράμματος **αδελφοποίησης πόλεων**, ανταλλαγές βέλτιστων πρακτικών μεταξύ δήμων και σχέδια για την βελτίωση των γνώσεων σχετικά με τα δικαιώματα των πολιτών και τη διευκόλυνση της εφαρμογής τους.

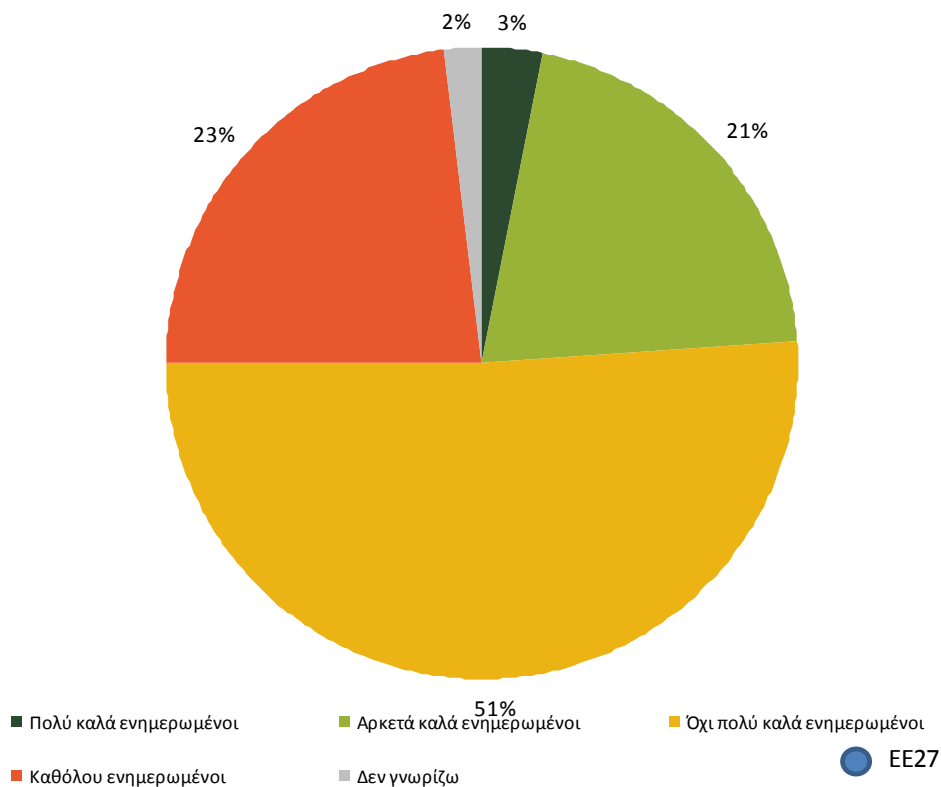
Δράση 10: Η Επιτροπή θα αναλάβει δράσεις για να εξασφαλίσει ότι δίδονται στις τοπικές διοικητικές υπηρεσίες τα εργαλεία για την πλήρη κατανόηση των δικαιωμάτων ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών της ΕΕ.

Οι πολίτες αναζητούν σε ποιόν να απευθυνθούν για να εξασφαλίσουν την τήρηση των δικαιωμάτων τους

Πολύ συχνά οι πολίτες δεν γνωρίζουν τι να κάνουν όταν τα δικαιώματά τους παραβιάζονται και ιδίως κατά πόσον θα πρέπει να απευθυνθούν στις εθνικές αρχές, στα θεσμικά όργανα της ΕΕ ή σε άλλους φορείς όπως το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Ακόμα και όταν είναι σαφές ότι το θέμα αφορά τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, οι πολίτες συχνά δεν είναι σίγουροι σε ποιο θεσμικό όργανο θα πρέπει να απευθυνθούν.

Το Ευρωβαρόμετρο του 2013 για την ιθαγένεια της ΕΕ δείχνει ότι λίγο λιγότερο από το ένα τέταρτο των ερωτηθέντων (24%) αισθάνονται αρκετά ή πολύ καλά ενημερωμένοι για το τι μπορούν να κάνουν όταν παραβιάζονται τα ενωσιακά τους δικαιώματα. Σχεδόν οι μισοί ερωτηθέντες (51%) αισθάνονται ότι δεν είναι πολύ καλά ενημερωμένοι ενώ το άλλο τέταρτο των ερωτηθέντων (23%) αισθάνεται ότι δεν είναι καθόλου ενημερωμένοι.

Q5. Πόσο καλά ενημερωμένοι αισθάνεστε σχετικά με το τι επιλογές έχετε όταν παραβιάζονται τα δικαιώματά σας ως πολίτη της ΕΕ;

Πηγή: Ευρωβαρόμετρο του 2013 για την ιθαγένεια της ΕΕ

Τα πορίσματα αυτά επιβεβαιώθηκαν από τη δημόσια διαβούλευση του 2012 για την ιθαγένεια της ΕΕ. Πολλοί ερωτηθέντες δήλωσαν επίσης ότι δεν γνώριζαν τα εργαλεία που απαριθμούνται στο ερώτημα (SOLVIT, Europe Direct, Your Europe Advice). Οι περισσότεροι ερωτηθέντες σημείωσαν ότι θα ήθελαν ένα επιγραμμικό εργαλείο που θα τους επέτρεπε να κατανοήσουν εύκολα σε ποιο επίπεδο (ενωσιακό, εθνικό ή τοπικό) θα επιλυόταν καλύτερα το πρόβλημά τους (63%).

Πηγή: Δημόσια διαβούλευση του 2012 για την ιθαγένεια της ΕΕ - Βάση: Όλοι οι ερωτηθέντες

Η Μαја που είναι από τη Σλοβενία, αγόρασε ένα μικρό διαμέρισμα στη Βουλγαρία αλλά μετά ανακάλυψε ότι το διαμέρισμα αυτό είχε κατασκευαστεί κατά παράβαση διαφόρων οικοδομικών κανονισμών και ότι ο μεσίτης το γνώριζε αλλά της απέκρυψε τις πληροφορίες. Πιστεύει ότι το θεμελιώδες δικαίωμα της στην ιδιοκτησία έχει παραβιαστεί αλλά αναρωτιέται αν θα πρέπει να

υποβάλει καταγγελία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή ή στον Συνήγορο του Πολίτη στην Βουλγαρία ή τη Σλοβενία. Δεν γνωρίζει ότι ο ενδεδειγμένος φορέας στον οποίο πρέπει να απευθυνθεί είναι οι εθνικές αρχές καταναλωτή.

Οι υπηρεσίες πληροφόρησης «μίας στάσης» Your Europe και Europe Direct, καθώς και άλλα θεματικά εργαλεία παρέχουν στους πολίτες πρακτικές πληροφορίες για τα δικαιώματά τους και θα αναπτυχθούν περαιτέρω.

Μέσω του κεντρικού δικτυακού της τόπου Eurora, η Επιτροπή θα κατευθύνει με φιλικό προς τον χρήστη τρόπο τους πολίτες προς την πλέον αρμόζουσα υπηρεσία για την επίλυση του προβλήματός τους, είτε πρόκειται για υπηρεσίες παροχής συνδρομής και θεσμικά όργανα της ΕΕ είτε για εθνικούς και τοπικούς φορείς.

Δράση 11: Κατά τη διάρκεια του 2013, η Επιτροπή θα καταστήσει σαφέστερο και ευκολότερο για τους πολίτες να γνωρίζουν σε ποιόν πρέπει να απευθύνονται για την έννομη προστασία των δικαιωμάτων τους με την παροχή οδηγιών φιλικών προς τον χρήστη στον κεντρικό δικτυακό της τόπο Eurora.

2.6 – Συμμετοχή στον δημοκρατικό βίο της ΕΕ

Ενίσχυση των εκλογικών δικαιωμάτων των πολιτών και προώθηση της πλήρους συμμετοχής τους στον δημοκρατικό βίο της ΕΕ

Οι πολίτες και η πολιτική συμμετοχή τους στην ΕΕ

Η ενίσχυση της πλήρους συμμετοχής των πολιτών της ΕΕ στον δημοκρατικό βίο της ΕΕ, σε όλα τα επίπεδα, αποτελεί την πεμπτοσύνη της ιθαγένειας της ΕΕ. Η κινητοποίηση των πολιτών, η ενίσχυση του διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών και η βελτίωση της ελευθερίας και του πλουραλισμού των μέσων ενημέρωσης έχουν καίρια σημασία για τη διεξαγωγή τεκμηριωμένου πολιτικού διαλόγου με δημοκρατική διαδικασία. Η συμμετοχή στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποτελεί, αφενός, τον κυριότερο τρόπο για να συμβάλουν οι πολίτες στη διαμόρφωση της πολιτικής της ΕΕ και, αφετέρου, τη βάση της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Έξι περίπου στους δέκα πολίτες της ΕΕ πιστεύουν ότι ο καλύτερος τρόπος για να ακουστεί η φωνή τους από εκείνους που λαμβάνουν τις αποφάσεις στην ΕΕ είναι να ψηφίσουν στις ευρωπαϊκές εκλογές⁶². Η Επιτροπή υπέβαλε προσφάτως συστάσεις για την περαιτέρω ενίσχυση της διαφάνειας των ευρωπαϊκών εκλογών και την ενδυνάμωση των δεσμών μεταξύ των πολιτών και της ΕΕ, τονίζοντας τον σημαντικό ρόλο που πρόκειται να διαδραματίσουν τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα⁶³. Επίσης, η Επιτροπή θα συνεχίσει να προωθεί τη χρήση της πρωτοβουλίας ευρωπαίων πολιτών.

Για την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με την ιθαγένεια της ΕΕ και τα συγκεκριμένα δικαιώματα που παρέχει σε όλους τους πολίτες της ΕΕ, και ιδίως τα εκλογικά τους δικαιώματα, και σχετικά με τις δυνατότητες συμμετοχής στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ, η Επιτροπή θα εκδώσει και θα προωθήσει τη διάδοση ενός οδηγού που θα παρουσιάζει με σαφή, συνοπτικό και αναγνώσιμο τρόπο τα δικαιώματα που απορρέουν από

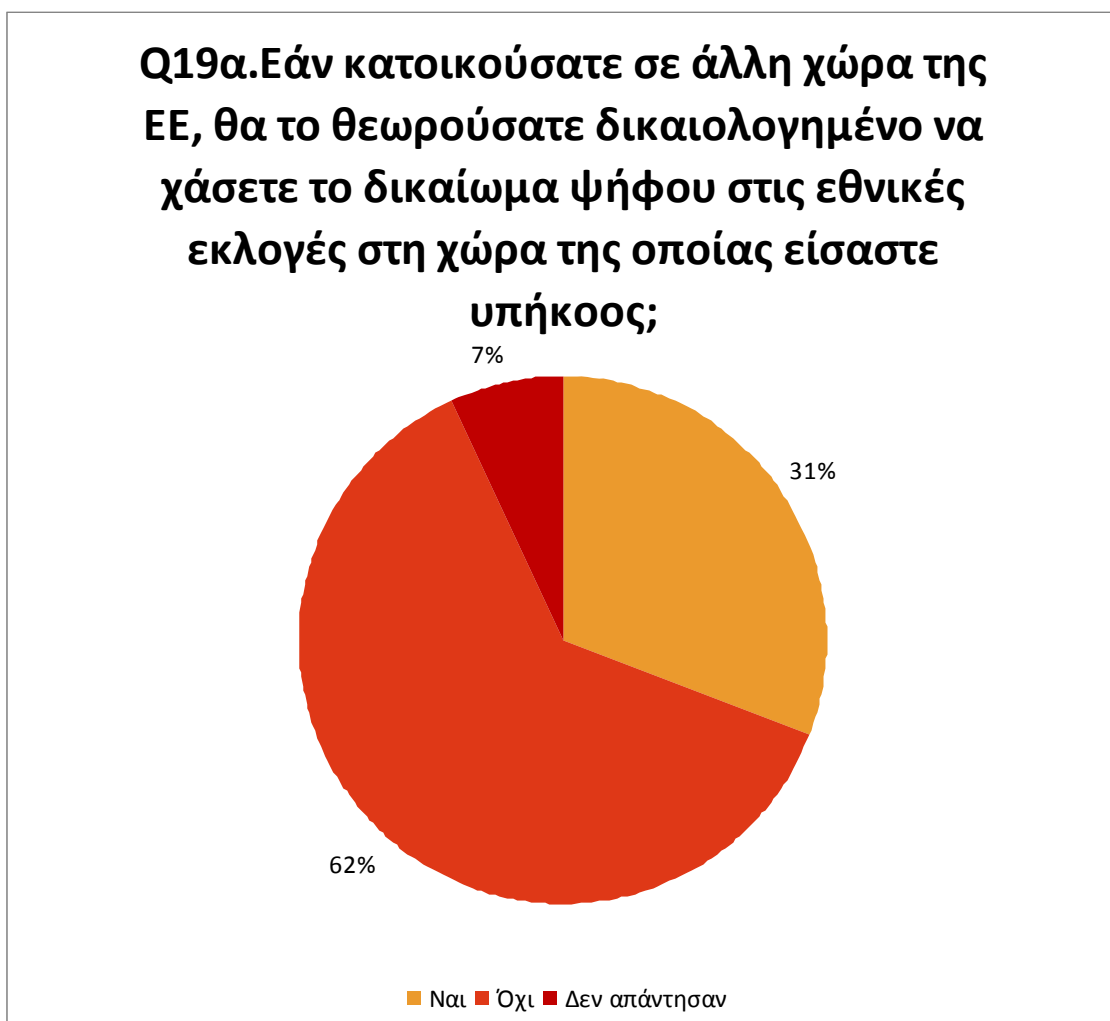
⁶² Ευρωβαρόμετρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου 77.4 - Δύο χρόνια πριν τις ευρωπαϊκές εκλογές του 2014 - Ιούνιος 2012
http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2012/election_2012/eb77_4_ee2014_synthese_analytique_el.pdf

⁶³ Σύσταση της Επιτροπής για την ενίσχυση του δημοκρατικού και αποτελεσματικού τρόπου διεξαγωγής των εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο C(2013) 1303.

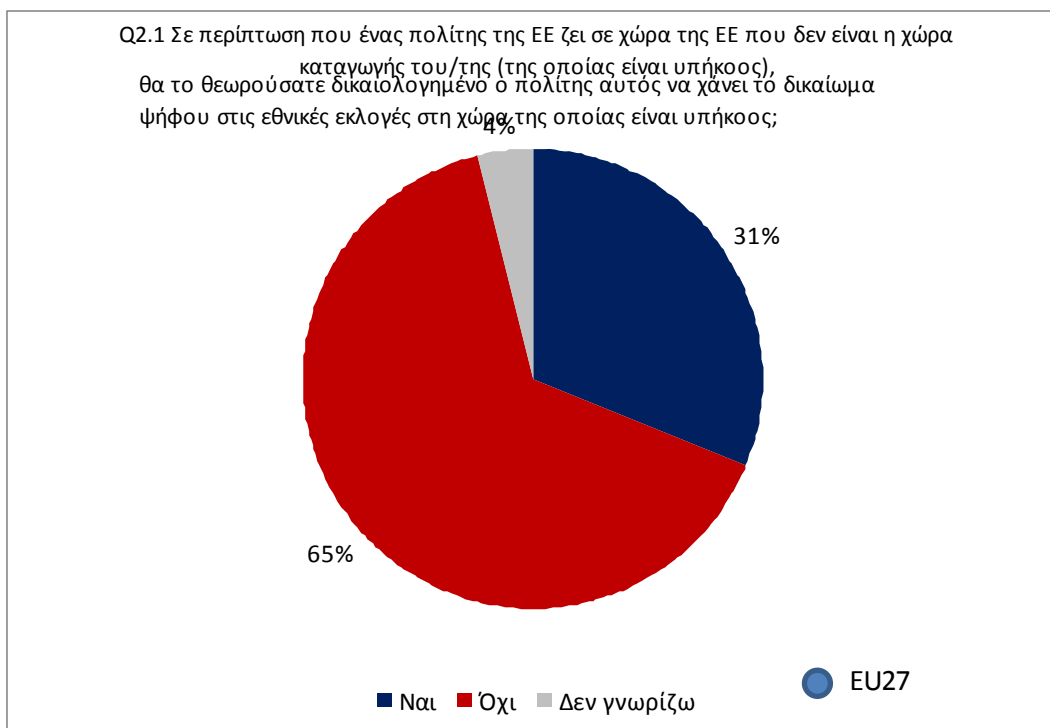
το καθεστώς της ιθαγένειας της ΕΕ. Ο οδηγός αυτός θα μπορούσε να διανέμεται από τις εθνικές αρχές σε κάθε νέο πολίτη της ΕΕ που φθάνει σε ηλικία ψήφου, αλλά και σε άλλες περιπτώσεις, όπως η εγγραφή νέων γεννήσεων, η έκδοση διαβατηρίων, η απόκτηση της ιθαγένειας κράτους μέλους, ή να περιληφθεί στα σχολικά προγράμματα, και ιδίως στο μάθημα της αγωγής του πολίτη.

Οι πολίτες και το δικαίωμα συμμετοχής τους στις εκλογές στη χώρα της ΕΕ από την οποία κατάγονται

Κατά κανόνα, οι Ευρωπαίοι πιστεύουν ότι οι πολίτες της ΕΕ δεν θα πρέπει να χάνουν το δικαίωμα να ψηφίζουν στις εθνικές εκλογές της χώρας της ιθαγένειάς τους απλώς και μόνο επειδή έχουν μετακομίσει σε άλλη χώρα της ΕΕ (στέρξη δικαιώματος ψήφου).

Πηγή: Δημόσια διαβούλευση του 2012 για την ιθαγένεια της ΕΕ - Βάση: Όλοι οι ερωτηθέντες

Πηγή: Ευρωβαρόμετρο του 2013 για τα εκλογικά δικαιώματα

Ένα ζευγάρι Δανών βρήκε ενδιαφέρουσες δυνατότητες απασχόλησης σε μια εταιρεία στην Πολωνία και εγκαταστάθηκε εκεί, ενώ η κόρη τους έμεινε στη Δανία για να τελειώσει τις σπουδές της. Πηγαίνουν συχνά στην Κοπεγχάγη για να δουν την οικογένειά τους και φίλους και παρακολουθούν στενά τις πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις στη Δανία, όπου ενδεχομένως σκοπεύουν να επιστρέψουν. Εντούτοις, δεν μπορούν να ψηφίσουν στις εθνικές εκλογές, διότι η ισχύουσα νομοθεσία επιτρέπει στους Δανούς που φεύγουν από τη χώρα να παραμείνουν στους εκλογικούς καταλόγους μόνον εάν δηλώσουν την πρόθεσή τους να επιστρέψουν εντός δύο ετών.

Οι εθνικές πολιτικές στέρησης του δικαιώματος ψήφου, όπου υφίστανται, αιτιολογούνται συνήθως από το γεγονός ότι, μετά από ορισμένη περίοδο παραμονής στο εξωτερικό, εξασθενούν οι δεσμοί με την κοινωνία καταγωγής. Το επιχείρημα αυτό θα πρέπει να επανεξεταστεί με βάση τη σημερινή κοινωνικοοικονομική και τεχνολογική πραγματικότητα, το γεγονός ότι οι πολίτες μπορούν να μετακινούνται εύκολα, και την αυξανόμενη κοινωνική και πολιτιστική αλληλοδιείσδυση στο εσωτερικό της ΕΕ. Η διαμονή σε άλλη χώρα της ΕΕ δεν απαιτεί πλέον οριστική αποκοπή των δεσμών με τη χώρα καταγωγής, όπως συνέβαινε στο παρελθόν. Οι πολίτες της ΕΕ θα πρέπει να μπορούν πλέον να αποφασίζουν οι ίδιοι εάν επιθυμούν να συνεχίσουν να συμμετέχουν στον πολιτικό βίο της χώρας ιθαγένειάς τους ή να ενταχθούν στον πολιτικό βίο της κοινωνίας υποδοχής. Οι συζητήσεις κατά την κοινή ακρόαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής, της 19ης Φεβρουαρίου 2013, για την ιθαγένεια της ΕΕ επεσήμαναν επίσης την ασυνέπεια που υφίσταται όσον αφορά τη στέρηση των πολιτών της ΕΕ από βασικά πολιτικά δικαιώματα για τον απλούστατο λόγο ότι άσκησαν το θεμελιώδες δικαίωμά τους στην ελεύθερη κυκλοφορία. Αυτοί που άσκησαν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας μπορεί να βρεθούν σε λιγότερο ευνοϊκή θέση από ό,τι εάν είχαν μείνει στη χώρα τους ή περιορίσει χρονικά τη διαμονή τους σε άλλη χώρα της ΕΕ. Υπάρχουν προσφυγές σε εθνικά δικαστήρια που αμφισβητούν τη συμμόρφωση με το δίκαιο

της ΕΕ⁶⁴ των εθνικών πολιτικών στέρησης του δικαιώματος ψήφου , αλλά μέχρι σήμερα δεν έχει παραπεμφθεί στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης κανένα προδικαστικό ερώτημα.

Οι πολίτες και το δικαίωμα συμμετοχής τους στις εκλογές στη χώρα της ΕΕ όπου διαμένουν

Η ιθαγένεια της ΕΕ συμπεριλαμβάνει τα δικαιώματα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι των πολιτών της ΕΕ στις τοπικές και ευρωπαϊκές εκλογές στη χώρα υποδοχής υπό τους ίδιους όρους με αυτούς που ισχύουν για τους υπηκόους της εν λόγω χώρας. Τα δικαιώματα αυτά είχαν ως στόχο να υλοποιήσουν την αρχή των μη διακρίσεων μεταξύ ημεδαπών και αλλοδαπών και να επιτρέψουν στους πολίτες της ΕΕ να ενταχθούν καλύτερα και να συμμετέχουν στον δημοκρατικό βίο της χώρας υποδοχής⁶⁵. Ωστόσο, δεν καλύπτουν τα σημαντικότερα επίπεδα πολιτικής συμμετοχής, δηλ. το εθνικό επίπεδο και – στα 13 κράτη μέλη όπου οι περιφέρειες έχουν νομοθετικές εξουσίες – το περιφερειακό επίπεδο⁶⁶.

Η ασυμμετρία αυτή σημαίνει ότι οι πολίτες της ΕΕ που είναι ήδη μέλη της κοινότητας σε τοπικό επίπεδο στερούνται αποτελεσματικής παρουσίας όσον αφορά τις αποφάσεις του εθνικού νομοθέτη που τους αφορούν άμεσα. Αυτό το κενό στην ίση μεταχείριση και την πολιτική συμμετοχή των πολιτών της ΕΕ που ασκούν το θεμελιώδες δικαίωμά τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην ΕΕ φαίνεται ότι αυξάνεται με την πρόοδο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, και η προώθηση της συμμετοχής των πολιτών της ΕΕ στον δημοκρατικό βίο της Ένωσης αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη σημασία.

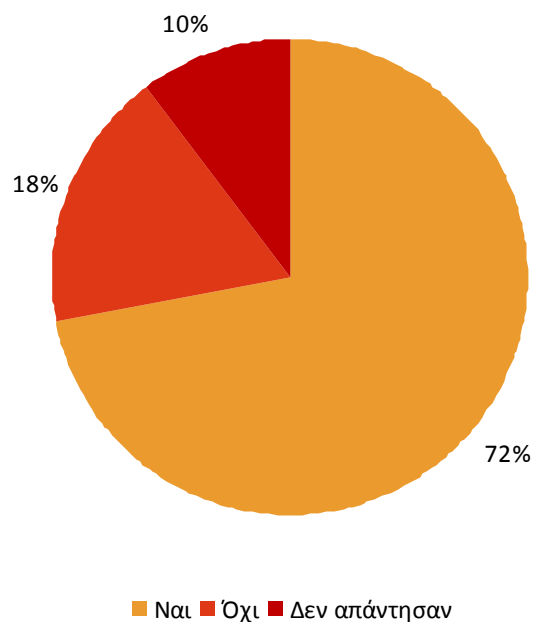
Στη δημόσια διαβούλευση του 2012 για την ιθαγένεια της ΕΕ και στο Ευρωβαρόμετρο του 2013 για τα εκλογικά δικαιώματα, το 72% και το 67% των ερωτηθέντων αντίστοιχα ήταν της γνώμης ότι οι αλλοδαποί πολίτες της ΕΕ θα πρέπει να επιτρέπεται να ψηφίζουν στις εθνικές εκλογές της χώρας υποδοχής. Τα ποσοστά αυτά αντιπροσωπεύουν σημαντική αύξηση από το 2010 (+17 ποσοστιαίες μονάδες).

⁶⁴ Για παράδειγμα, στην υπόθεση Preston το Ανώτατο Δικαστήριο (High Court) του Ηνωμένου Βασιλείου και το δευτεροβάθμιο δικαστήριο (Court of Appeal) απέρριψαν την προσφυγή βρετανού υπηκόου ο οποίος είχε ζήσει στην Ισπανία περισσότερα από 15 έτη και αμφισβητούσε τη στέρηση του δικαιώματος ψήφου. Η αίτηση για το δικαίωμα άσκησης προσφυγής ενώπιον του Supreme Court απορρίφθηκε χωρίς να έχει αναφερθεί αίτηση προδικαστικής απόφασης.

⁶⁵ Προοίμιο των οδηγιών 93/109/ΕΚ και 94/80/ΕΚ, αντίστοιχα.

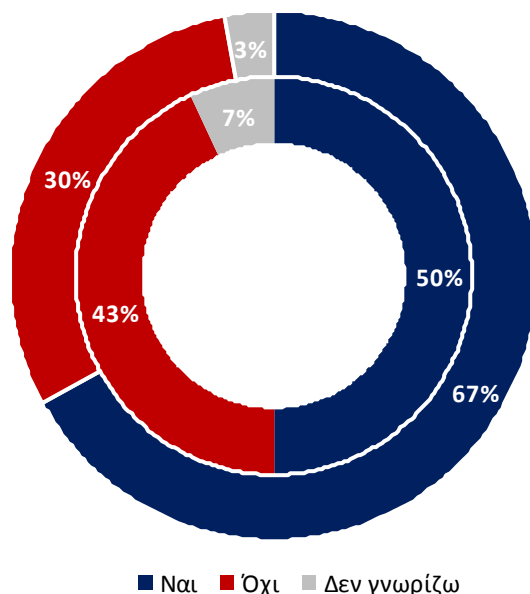
⁶⁶ Τα 13 κράτη μέλη στα οποία οι περιφέρειες έχουν νομοθετικές εξουσίες είναι η Αυστρία (Länder), το Βέλγιο (Régions), η Τσεχική Δημοκρατία (Kraje), η Δανία (Amtskommuner), η Γερμανία (Länder), η Ισπανία (Comunidades autónomas), η Γαλλία (Régions), η Ιταλία (2 αυτόνομες επαρχίες και 20 περιφέρειες), οι Κάτω Χώρες (provinciale staten), η Πολωνία (województwo), η Σλοβακία (Kraje), η Σουηδία (Landstingsfullmäktige) και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Q19β. Εάν κατοικούσατε σε άλλη χώρα της ΕΕ, θα το θεωρούσατε δικαιολογημένο να αποκτήσετε το δικαίωμα ψήφου στις εθνικές εκλογές στη χώρα διαμονής σας;

Πηγή: Δημόσια διαβούλευση του 2012 για την ιθαγένεια της ΕΕ - Βάση: Όλοι οι ερωτηθέντες

Q2.2 Σε περίπτωση που ένας πολίτης της ΕΕ ζει σε χώρα της ΕΕ που δεν είναι η χώρα καταγωγής του/της (της οποίας είναι υπήκοος), θα το θεωρούσατε δικαιολογημένο να αποκτήσει ο πολίτης αυτός το δικαίωμα ψήφου στις εθνικές εκλογές στη χώρα διαμονής του/της;

Εσωτ. κύκλος: FL292 (2010)
Εσωτ. κύκλος: FL364 (2012)

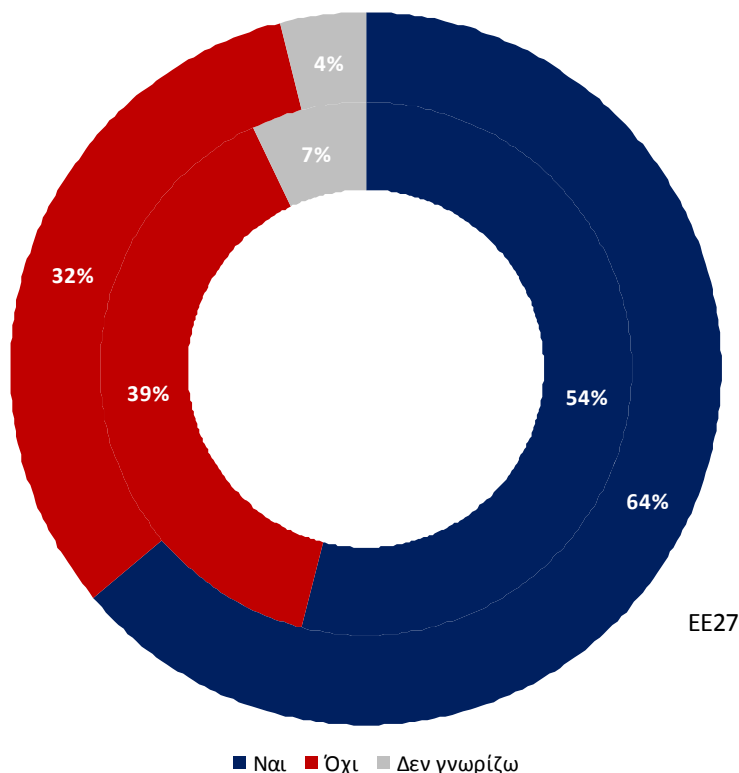
● ΕΕ27

Πηγή: Ευρωβαρόμετρο του 2013 για τα εκλογικά δικαιώματα

Όσον αφορά τις περιφερειακές εκλογές, το 64% των ερωτηθέντων στο Ευρωβαρόμετρο του 2013 για τα εκλογικά δικαιώματα είπε ότι οι πολίτες της ΕΕ πρέπει να έχουν δικαίωμα ψήφου (εφόσον οι εκλογές αυτές διεξάγονται σε αυτή τη χώρα). Για άλλη μια φορά, τα ποσοστά αυτά αυξήθηκαν σημαντικά από το 2010 (+10 ποσοστιαίες μονάδες).

Q2.3 Σε περίπτωση που ένας πολίτης της ΕΕ ζει σε χώρα που δεν είναι η χώρα καταγωγής του (της οποίας είναι υπήκοος),

θα πρέπει ο πολίτης αυτός να έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι σε περιφερειακές εκλογές που διοργανώνονται στη χώρα όπου ζει, όταν διοργανώνονται περιφερειακές εκλογές εκεί;

Εσωτ. κύκλος: FL292 (2010)

Εξωτ. κύκλος: FL364 (2012)

Πηγή: Ευρωβαρόμετρο του 2013 για τα εκλογικά δικαιώματα

Οι πολίτες της ΕΕ που διαμένουν σε άλλη χώρα της ΕΕ πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αποφασίζουν οι ίδιοι, με βάση τους δεσμούς που διατηρούν με το κράτος μέλος της ιθαγένειάς τους ή που έχουν αναπτύξει με το κράτος μέλος διαμονής τους, σε ποια από τις δύο αυτές χώρες επιθυμούν να ασκούν τα βασικά πολιτικά τους δικαιώματα, ούτως ώστε να δοθεί νέα ώθηση στην ένταξη και συμμετοχή τους στον δημοκρατικό βίο της Ένωσης. Η δυναμική για την ενίσχυση των δικαιωμάτων που απορρέουν από το καθεστώς της ιθαγένειας της ΕΕ είναι διατυπωμένη στην ίδια τη Συνθήκη (π.χ. άρθρο 25 της ΣΛΕΕ). Στο πλαίσιο ευρύτερου προβληματισμού σχετικά με τη διαμόρφωση του μέλλοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Επιτροπή θα εξετάσει τρόπους ώστε να μπορούν οι πολίτες της ΕΕ να συμμετέχουν στις εθνικές εκλογές και περιφερειακές εκλογές στη χώρα διαμονής τους.

Οι πολίτες και η πρόσβασή τους σε συζήτηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο

Επί του παρόντος, το 68% των πολιτών της ΕΕ δεν αισθάνεται αρκετά ενημερωμένο σχετικά με τις ευρωπαϊκές υποθέσεις. Το 74% των ατόμων που έχουν αρνητική άποψη για την ΕΕ υποστηρίζει ότι δεν είναι καλά ενημερωμένο σχετικά με αυτήν. Παρά την ευρύτερη χρήση του Διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, ιδίως μεταξύ των πολιτών νεότερης ηλικίας, η τηλεόραση εξακολουθεί να αποτελεί την πρώτη επιλογή των περισσότερων (58%) όταν πρόκειται να ενημερωθούν σχετικά με τις ευρωπαϊκές υποθέσεις⁶⁷. Η οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων⁶⁸ προάγει την πολυφωνία των μέσων, ανοίγοντας τις εθνικές αγορές σε ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς και παρόχους βίντεο κατά παραγγελία από άλλες χώρες της ΕΕ. Επίσης το Διαδίκτυο καθιστά ευκολότερη την πρόσβαση στο περιεχόμενο από άλλα κράτη μέλη. Εντούτοις, τα εθνικά τηλεοπτικά κανάλια συχνά αναφέρονται σε ευρωπαϊκά θέματα, εκφράζοντας εθνική άποψη για τους τηλεθεατές της αντίστοιχης χώρας. Εάν οι πληροφορίες σχετικά με τα ευρωπαϊκά θέματα παρέχονταν στους πολίτες από ευρωπαϊκή σκοπιά, αλλά και από τη σκοπιά άλλων κρατών μελών, θα μπορούσε να αυξηθεί ο ευρωπαϊκός δημόσιος χώρος και να διεξαχθεί πιο τεκμηριωμένος δημοκρατικός διάλογος⁶⁹.

Δράση 12: Η Επιτροπή

- θα προαγάγει την ενημέρωση των πολιτών της ΕΕ σχετικά με τα δικαιώματα που απορρέουν από την ιθαγένεια της ΕΕ, και ιδίως τα εκλογικά τους δικαιώματα, προωθώντας, την ημέρα της Ευρώπης, τον Μάιο του 2014, έναν οδηγό ο οποίος θα παρουσιάζει τα δικαιώματα αυτά της ΕΕ με σαφή και απλή γλώσσα·

- θα προτείνει εποικοδομητικούς τρόπους ώστε οι πολίτες της ΕΕ που ζουν σε άλλη χώρα της ΕΕ να μπορούν να συμμετέχουν πλήρως στον δημοκρατικό βίο της ΕΕ και συγχρόνως να διατηρούν το δικαίωμα να ψηφίζουν στις εθνικές εκλογές στη χώρα καταγωγής τους· και

- θα διερευνήσει, το 2013, τρόπους για να ενισχύσει και να αναπτύξει τον ευρωπαϊκό δημόσιο χώρο, με βάση τις υπάρχουσες εθνικές και ευρωπαϊκές δομές, ώστε να δώσει τέλος στον σημερινό κατακερματισμό της κοινής γνώμης με βάση τα εθνικά σύνορα.

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΝΟΗ ΣΤΗΝ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ ΤΗΣ ΕΕ

Με την έκθεση 2013 για την ιθαγένεια της ΕΕ και τις ευρείες διαβουλεύσεις που βοήθησαν στη διαμόρφωσή της, η Επιτροπή βασίζεται στις εμπειρίες των πολιτών για να βεβαιωθεί ότι μπορούν να απολαύουν πλήρως των δικαιωμάτων τους στην ΕΕ και των πλεονεκτημάτων που τους παρέχει η ιθαγένεια της Ένωσης στην καθημερινή τους ζωή.

⁶⁷ Τακτικό Ευρωβαρόμετρο 78 - έκθεση για τη χρήση των μέσων ενημέρωσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση - http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb78/eb78_media_en.pdf.

⁶⁸ Οδηγία 2010/13/ΕΕ για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων (οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων) ΕΕ L 95, σ. 1–24.

⁶⁹ Βλ. ομιλία του προέδρου της Επιτροπής Barroso για την κατάσταση της Ένωσης το 2012: «Θα ήθελα να γίνω μάρτυρας της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού δημόσιου χώρου, όπου τα ευρωπαϊκά θέματα συζητούνται και αναλύονται υπό ευρωπαϊκή θεώρηση. Δεν μπορούμε να εξακολουθήσουμε να προσπαθούμε να λύσουμε ευρωπαϊκά προβλήματα με εθνικές λύσεις.» <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-12-596_el.htm; Βλ. επίσης το Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2010 σχετικά με τη δημοσιογραφία και τα νέα μέσα ενημέρωσης – δημιουργία δημόσιας σφαίρας στην Ευρώπη (2010/2015(INI)) και την ομιλία του προέδρου της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας Joachim Gauck για την Ευρώπη, της 22ας Φεβρουαρίου 2013 - <http://www.bundespraesident.de/SharedDocs/Reden/EN/JoachimGauck/Reden/2013/130222-Europe.html>.

Η έκθεση και οι συζητήσεις για το θέμα αυτό αποτελούν μέτρα, παράλληλα με το **Ευρωπαϊκό Έτος των Πολιτών**⁷⁰ και τους διεξαγόμενους **Διαλόγους με τους Πολίτες**⁷¹, προκειμένου οι πολίτες να συμμετέχουν μαζί με τους πολιτικούς, τους εμπειρογνώμονες και την κοινωνία των πολιτών, ενόψει των εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 2014, σε μια **πραγματική συζήτηση σχετικά με τη μελλοντική πορεία προς μια Ένωση ισχυρότερη και πλησιέστερη στον πολίτη ως προς την ουσία της δράσης της.**

Όπως τόνισε ο πρόεδρος Barroso στην ομιλία του για την κατάσταση της Ένωσης το 2012, «η Ευρώπη πρέπει να είναι ακόμη πιο δημοκρατική». Οι πολίτες της ΕΕ θα προωθήσουν το ευρωπαϊκό εγχείρημα εάν διαπιστώσουν συγκεκριμένα οφέλη για τους ίδιους και τις οικογένειές τους, εάν ταυτιστούν με τον στόχο και το όραμά του και εάν συμμετέχουν στη διαδικασία.

⁷⁰ <http://europa.eu/citizens-2013/>.

⁷¹ http://ec.europa.eu/european-debate/index_en.htm.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Συνέχεια που δόθηκε στην έκθεση 2010 για την ιθαγένεια της ΕΕ: υλοποιήθηκαν 25 δράσεις

Η έκθεση 2010 για την ιθαγένεια της ΕΕ περιγράφει τις 25 δράσεις που προέβλεψε η Επιτροπή για την άρση των βασικών εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι πολίτες της ΕΕ στην καθημερινή ζωή τους όταν προσπαθούν να ασκήσουν τα δικαιώματά τους στην ΕΕ. Το παρόν παράρτημα παρουσιάζει τα κυριότερα μέτρα που έλαβε η Επιτροπή για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων που ανέλαβε το 2010⁷².

Άρση της νομικής ασάφειας σε σχέση με τις περιουσιακές σχέσεις των διεθνών ζευγαριών - Δράση 1

Η Επιτροπή εξέδωσε, στις 16 Μαρτίου 2011, δύο προτάσεις κανονισμών σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων

- όσον αφορά τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων⁷³, και
- τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων⁷⁴.

Σκοπός των προτεινόμενων κανονισμών είναι να βοηθήσουν τα διεθνή ζευγάρια να εξακριβώσουν ποιο δίκαιο εφαρμόζεται και ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο, κατά τη διεύθυνση των περιουσιακών θεμάτων που ανακύπτουν σε περίπτωση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή θανάτου. Οι κανονισμοί περιλαμβάνουν επίσης κανόνες σχετικά με την αναγνώριση και εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων για τα περιουσιακά στοιχεία ενός ζευγαριού σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ μέσω ενιαίας διαδικασίας. Τα ζευγάρια θα μπορούν κατ' αυτόν τον τρόπο να εξοικονομούν κατά μέσο όρο 2.000 έως 3.000 ευρώ περίπου ανά υπόθεση, ανάλογα με την πολυπλοκότητά της.

Κατάργηση των δύσκαπτων και δαπανηρών διατυπώσεων όσον αφορά τη διασυνοριακή χρήση των ληξιαρχικών πράξεων και διευκόλυνση της διασυνοριακής πρόσβασης στη δικαιοσύνη - Δράσεις 2 και 3

Δράση 2

Στις 14 Δεκεμβρίου 2010, η Επιτροπή εξέδωσε την **Πράσινη Βίβλο «Λιγότερα διοικητικά διαβήματα για τους πολίτες: Προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των δημοσίων εγγράφων και της αναγνώρισης των εννόμων αποτελεσμάτων των πιστοποιητικών προσωπικής κατάστασης»⁷⁵**, η οποία ξεκίνησε, έως τις 10 Μαΐου 2011, **δημόσια διαβούλευση**. **Στις 24 Απριλίου 2013, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση κανονισμού⁷⁶** ο οποίος θα διευκολύνει τους πολίτες να εξασφαλίσουν την αναγνώριση δημοσίων εγγράφων που απαιτούνται σε διασυνοριακές καταστάσεις (όπως τα πιστοποιητικά γέννησης, θανάτου ή γάμου ή έγγραφα σχετικά με ακίνητη περιουσία). Οι προτεινόμενοι κανόνες οδηγούν σε περιστολή της γραφειοκρατίας χάρη στην απλούστευση των διοικητικών διατυπώσεων. Επίσης μειώνουν τις δαπάνες μετάφρασης για τη χρήση δημοσίων εγγράφων στην ΕΕ. Η πρόταση κανονισμού

⁷² Η συνέχεια που δίνεται στις 25 δράσεις που παρουσιάστηκαν στην έκθεση του 2010 θα ενημερώνεται τακτικά – http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/reading/factsheets/pdf/table_of_actions_en.pdf.

⁷³ COM(2011) 126.

⁷⁴ COM(2011) 127/2.

⁷⁵ COM(2010) 747.

⁷⁶ Πρόταση κανονισμού για την προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών και των επιχειρήσεων μέσω της απλούστευσης της έγκρισης ορισμένων δημοσίων εγγράφων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 COM(2013) 228.

θεσπίζει επίσης πολύγλωσσα τυποποιημένα έντυπα της ΕΕ, τα οποία οι πολίτες μπορούν να ζητούν, μεταξύ άλλων, για τη γέννηση, τον γάμο και τον θάνατο.

Δράση 3

Τον Ιούλιο του 2010, η Επιτροπή δρομολόγησε τη [διαδικτυακή πύλη της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης](#), ηλεκτρονική υπηρεσία «μίας στάσης» για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε όλη την ΕΕ. Οι πολίτες που αντιμετωπίζουν γεγονότα όπως το διαζύγιο, ο θάνατος, οι δικαστικές διαφορές ή ακόμα και η μετακόμιση και οι οποίοι πρέπει να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους σε δικαστήριο άλλης χώρας της ΕΕ, μπορούν να λάβουν γρήγορες απαντήσεις σε πολλά ερωτήματα. Μπορούν, συγκεκριμένα, να βρουν δικηγόρο σε άλλη χώρα, να πληροφορηθούν πώς μπορούν να αποφύγουν δαπανηρές διαδικασίες ενώπιον των δικαστηρίων χάρη στην προσφυγή σε διαμεσολάβηση, πού πρέπει να ασκήσουν αγωγή, ποιου κράτους μέλους το δίκαιο εφαρμόζεται στις υποθέσεις τους και κατά πόσον δικαιούνται νομική συνδρομή.

Ενίσχυση της προστασίας υπόπτων και κατηγορουμένων σε ποινικές διαδικασίες, καθώς και θυμάτων εγκλημάτων – Δράσεις 4 και 5

Δράση 4

Η Επιτροπή υπέβαλε, στις 8 Ιουνίου 2011, πρόταση οδηγίας σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο κατά την ποινική διαδικασία και το δικαίωμα επικοινωνίας μετά τη σύλληψη⁷⁷ προκειμένου να διασφαλίζεται ότι κάθε κατηγορούμενος στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών μπορεί να απολαμβάνει το ίδιο βασικό επίπεδο δικαιωμάτων – ανεξάρτητα από την ιθαγένειά του και τη χώρα της ΕΕ στην οποία διεξάγεται η διαδικασία. Η πρόταση αυτή θεσπίζει ελάχιστα πρότυπα σε επίπεδο ΕΕ για το δικαίωμα των υπόπτων και των κατηγορουμένων να έχουν δικηγόρο και το δικαίωμα των κρατουμένων να επικοινωνήσουν με πρόσωπο της επιλογής τους, π.χ. με συγγενή, εργοδότη ή προξενική αρχή⁷⁸.

Δράση 5

Στις 18 Μαΐου 2011, η Επιτροπή υπέβαλε:

- ανακοίνωση σχετικά με την «Ενίσχυση των δικαιωμάτων των θυμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση»⁷⁹, η οποία καθορίζει τη θέση της Επιτροπής όσον αφορά τη δράση σε σχέση με τα θύματα εγκληματικών πράξεων·
- πρόταση οδηγίας για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων εγκληματικών πράξεων⁸⁰, με στόχο την ενίσχυση των υφιστάμενων εθνικών μέτρων με ελάχιστα πρότυπα σε επίπεδο ΕΕ, ώστε κάθε θύμα να μπορεί να απολαμβάνει το ίδιο βασικό επίπεδο δικαιωμάτων – ανεξάρτητα από την ιθαγένειά του και σε οποιαδήποτε χώρα της ΕΕ και αν έχει λάβει χώρα η αξιόποινη πράξη, και

⁷⁷ COM(2011) 326.

⁷⁸ Η πρόταση αυτή αποτελεί μέρος μιας σειράς μέτρων που εφαρμόστηκαν για την καθιέρωση σαφών δικαιωμάτων σε ολόκληρη την ΕΕ και τη διαφύλαξη των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών σε δίκαιη δίκη και των δικαιωμάτων υπεράσπισης. Τον Νοέμβριο του 2010 άρχισε να ισχύει η [οδηγία](#) σχετικά με το δικαίωμα σε διερμηνεία και μετάφραση κατά την ποινική διαδικασία, η οποία θα πρέπει να έχει μεταφερθεί στην εθνική νομοθεσία έως τις 27 Οκτωβρίου 2013, ενώ η [οδηγία](#) σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών άρχισε να ισχύει στις 21 Ιουνίου 2012 και θα πρέπει να έχει μεταφερθεί έως τις 2 Ιουνίου 2014.

⁷⁹ COM(2011) 274.

⁸⁰ COM(2011) 275.

- πρόταση κανονισμού για την αμοιβαία αναγνώριση μέτρων προστασίας σε αστικές υποθέσεις⁸¹ (συμπληρώνει την οδηγία του 2012 περί της ευρωπαϊκής εντολής προστασίας⁸², η οποία εφαρμόζεται σε μέτρα ποινικής προστασίας). Στόχος της πρότασης είναι να διασφαλίσει ότι τα θύματα βίας μπορούν να βασίζονται στην έκδοση μέτρου προστασίας κατά του δράστη, σε περίπτωση που ταξιδεύσουν ή εγκατασταθούν σε άλλη χώρα της ΕΕ.

Μετά την πρόταση της Επιτροπής, εκδόθηκε, στις 25 Οκτωβρίου 2012, η οδηγία 2012/29/ΕΕ⁸³ για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας. Οι ελάχιστοι κανόνες που θεσπίζει διασφαλίζουν, μεταξύ άλλων, ότι τα θύματα αντιμετωπίζονται με σεβασμό, ενημερώνονται για τα δικαιώματά τους και την υπόθεσή τους και μπορούν να συμμετάσχουν ενεργά στις διαδικασίες. Επίσης διασφαλίζουν ότι υπάρχει υποστήριξη των θυμάτων σε κάθε κράτος μέλος και ότι τα θύματα με ειδικές ανάγκες προστασίας λόγω ιδιαίτερου κινδύνου (μεταξύ άλλων τα παιδιά) αναγνωρίζονται και προστατεύονται δεόντως.

Κατάργηση των προβλημάτων φορολόγησης σε διασυνοριακές καταστάσεις, ιδίως όσον αφορά τη φορολογία αυτοκινήτων⁸⁴, και απλούστευση των διαδικασιών εκ νέου ταξινόμησης των αυτοκινήτων - Δράση 6

Η Επιτροπή δημοσίευσε, στις 20 Δεκεμβρίου 2010⁸⁵, ανακοίνωση με τίτλο «Κατάργηση των διασυνοριακών φορολογικών εμποδίων για τους πολίτες της ΕΕ», στην οποία εντοπίζει τα σοβαρότερα φορολογικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πολίτες της ΕΕ σε διασυνοριακές υποθέσεις και ανακοινώνει την πρόθεσή της υποβάλει προτάσεις σε ορισμένους συγκεκριμένους τομείς καθώς και, γενικά, να βοηθήσει τα κράτη μέλη να καταστήσουν τα φορολογικά τους καθεστώτα πιο συμβατά και να συνεργάζονται περισσότερο προς το συμφέρον των πολιτών της ΕΕ. Επίσης, η Επιτροπή εντόπισε παραβιάσεις της νομοθεσίας της ΕΕ και κίνησε διαδικασία κατά των συγκεκριμένων κρατών μελών, εφόσον κρίθηκε αναγκαίο.

Η ανακοίνωση για τη «Διπλή φορολόγηση στην ενιαία αγορά», της 11ης Νοεμβρίου 2011⁸⁶, τονίζει τα βασικά προβλήματα διπλής φορολόγησης στην ΕΕ και τα συγκεκριμένα μέτρα που η Επιτροπή θα προτείνει στα κράτη μέλη για την αντιμετώπισή τους, όπως η δημιουργία ενός φόρουμ για τη διπλή φορολόγηση και η θέσπιση από τα κράτη μέλη ενός κώδικα δεοντολογίας και ενός μηχανισμού επίλυσης διαφορών.

Στις 15 Δεκεμβρίου 2011, η Επιτροπή εξέδωσε ολοκληρωμένη πρωτοβουλία σχετικά με τον φόρο κληρονομίας, συμπεριλαμβανομένης σύστασης⁸⁷ που έχει ως στόχο να δώσει ώθηση στα κράτη μέλη ώστε να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα διπλής ή πολλαπλής φορολογίας για την ίδια κληρονομία. Η Επιτροπή έδωσε επίσης κατευθύνσεις στα κράτη μέλη σχετικά με το τι πρέπει να κάνουν ώστε τα συστήματα φόρου κληρονομίας τους να μην εφαρμόζουν διακριτική φορολογική μεταχείριση. Επίσης, η Επιτροπή προέβη σε

⁸¹ COM(2011) 276.

⁸² Οδηγία 2011/99/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, ΕΕ L 338, σ.2.

⁸³ Οδηγία 2012/29/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιου 2001/220/ΔΕΥ του Συμβουλίου, ΕΕ L 315, σ. 57.

⁸⁴ Συμπεριλαμβανομένων των τελών ταξινόμησης και κυκλοφορίας.

⁸⁵ COM(2010) 769.

⁸⁶ COM(2011) 712.

⁸⁷ 2011/856/ΕΕ.

επανεξέταση των φορολογικών διατάξεων που εφαρμόζονται στη διασυνοριακή κληρονομία και κίνησε διαδικασία κατά των εν λόγω κρατών μελών, εφόσον κρίθηκε αναγκαίο. Το 2014 η Επιτροπή θα εκπονήσει έκθεση.

Η Επιτροπή πραγματοποίησε **δημόσια διαβούλευση** από τις 3 Μαρτίου έως τις 26 Μαΐου 2011 προκειμένου να εντοπίσει τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πολίτες της ΕΕ σχετικά με την ταξινόμηση αυτοκινήτων που είχαν ταξινομηθεί προηγουμένως σε άλλο κράτος μέλος. Σε αυτή τη βάση, η Επιτροπή υπέβαλε, στις 4 Απριλίου 2012, **πρόταση κανονισμού που απλουστεύει σημαντικά τις διαδικασίες επαναταξινόμησης**⁸⁸. Η πρωτοβουλία αυτή αποβλέπει στη μείωση του περιττού διοικητικού φόρτου, η οποία θα έχει ως αποτέλεσμα συνολική εξοικονόμηση τουλάχιστον 1,5 δισ. ευρώ ετησίως για τις επιχειρήσεις, τους πολίτες και τις αρχές ταξινόμησης.

Για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι πολίτες της ΕΕ όσον αφορά τη διασυνοριακή φορολόγηση των αυτοκινήτων, η Επιτροπή υπέβαλε, στις 14 Δεκεμβρίου 2012 **ανακοίνωση με τίτλο «Ενίσχυση της ενιαίας αγοράς, με την κατάργηση των διασυνοριακών φορολογικών εμποδίων για τα επιβατικά αυτοκίνητα»**⁸⁹, στην οποία αποσαφηνίζονται οι κανόνες της ΕΕ για τη φορολόγηση των αυτοκινήτων και καθορίζονται βέλτιστες πρακτικές τις οποίες θα πρέπει να εφαρμόζουν τα κράτη μέλη, όπως να ενημερώνουν τους πολίτες για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους σε σχέση με την επιβολή φόρων στα αυτοκίνητα σε διασυνοριακές καταστάσεις και να επιστρέφουν μέρος του τέλους ταξινόμησης για τα αυτοκίνητα που μεταφέρονται σε μόνιμη βάση σε άλλο κράτος μέλος, ώστε να αποφεύγεται η διπλή φορολογία. Στο συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της⁹⁰, η Επιτροπή προβαίνει σε επισκόπηση της νομικής προστασίας που παρέχεται στους πολίτες της ΕΕ και στους οικονομικούς φορείς βάσει του δικαιού της ΕΕ.

Βοήθεια προς τους πολίτες της ΕΕ ώστε να επωφελούνται πλήρως από τη διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη και την τεχνολογία ηλεκτρονικής υγείας (eHealth) - Δράση 7

Η οδηγία 2011/24/ΕΕ για τα δικαιώματα των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης⁹¹ άρχισε να ισχύει στις 24 Απριλίου 2011 και θα πρέπει να μεταφερθεί στην εθνική νομοθεσία έως τις 25 Οκτωβρίου 2013. Στην εν λόγω οδηγία διευκρινίζεται το δικαίωμα των ασθενών να έχουν πρόσβαση σε ασφαλή και ποιοτική θεραπεία σε όλη την ΕΕ, και να τους επιστρέφονται τα έξοδά τους.

Η οδηγία 2011/24/ΕΕ θέσπισε ένα **δίκτυο μεταξύ των εθνικών αρχών για την ηλεκτρονική υγεία**, το οποίο ονομάζεται δίκτυο ηλεκτρονικής υγείας eHealth. Ένας από τους στόχους αυτού του δικτύου είναι να καταρτίσει κατευθυντήριες γραμμές στις οποίες να ορίζεται ένα ελάχιστο σύνολο δεδομένων των ασθενών για να διευκολύνεται η διασυνοριακή ανταλλαγή των εν λόγω δεδομένων μεταξύ των κρατών μελών⁹². Επιπλέον, το δίκτυο θα βοηθήσει τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν κοινά μέτρα ταυτοποίησης και ελέγχου της ταυτότητας, ώστε να διευκολύνεται η δυνατότητα διαβίβασης δεδομένων.

⁸⁸ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την απλούστευση της μεταφοράς, στο εσωτερικό της ενιαίας αγοράς, μηχανοκίνητων οχημάτων που έχουν ταξινομηθεί σε άλλο κράτος μέλος, COM(2012) 164.

⁸⁹ COM(2012) 756.

⁹⁰ SWD(2012) 429.

⁹¹ Οδηγία 2011/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2011, περί εφαρμογής των δικαιωμάτων των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης, ΕΕ L 88 της 4.4.2011, σ. 45.

⁹² Για τον σκοπό αυτό, το δίκτυο υποστηρίζεται από την κοινή δράση για την πρωτοβουλία διαχείρισης της ηλεκτρονικής υγείας (eHGI) και την κοινή δράση για μητρώα ασθενών (PARENT).

Επιπλέον, στις 6 Δεκεμβρίου 2012, η Επιτροπή δημοσίευσε **έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής της υφιστάμενης νομοθεσίας της ΕΕ σε υπηρεσίες τηλεϊατρικής**⁹³ προκειμένου να αποσαφηνιστεί το νομικό πλαίσιο των υπηρεσιών τηλεϊατρικής που παρέχονται σε διασυνοριακό επίπεδο. Το εν λόγω έγγραφο συνοδεύει το σχέδιο δράσης 2012-2020 της Επιτροπής για την ηλεκτρονική υγεία, το οποίο αναλύει το όραμα της ΕΕ όσον αφορά τη βελτίωση της εγκατάστασης της ηλεκτρονικής υγείας και την ενδυνάμωση των ασθενών και των εργαζομένων στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης ως προς τη χρήση της ηλεκτρονικής υγείας.

Τέλος, προκειμένου να **εξοπλιστούν οι Ευρωπαίοι με ασφαλή επιγραμμική πρόσβαση στα ιατρικά τους δεδομένα**, η Επιτροπή χρηματοδοτεί - από τον Ιανουάριο του 2012 και μέχρι τα τέλη του 2014 - **δύο πιλοτικά σχέδια**⁹⁴ που αφορούν πάνω από 20 περιφέρειες σε διάφορα κράτη μέλη.

Πλήρης εφαρμογή του δικαιώματος προξενικής προστασίας των πολιτών της ΕΕ που βρίσκονται σε δυσχερή θέση σε τρίτες χώρες - Δράση 8

Στις 23 Μαρτίου 2011, η Επιτροπή υπέβαλε **ανακοίνωση με τίτλο «Προξενική προστασία για τους πολίτες της ΕΕ σε τρίτες χώρες: Ισχύουσα κατάσταση και μελλοντική πορεία»**⁹⁵, η οποία ανέφερε συγκεκριμένες δράσεις με στόχο να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα του δικαιώματος των πολιτών της ΕΕ να λαμβάνουν βοήθεια σε τρίτες χώρες, ακόμη και σε περιόδους κρίσης, από τις διπλωματικές και προξενικές αρχές όλων των κρατών μελών. Την ίδια ημέρα, η **Επιτροπή δημιούργησε έναν ειδικό δικτυακό τόπο για την προξενική προστασία**⁹⁶ για χρήση από τους πολίτες που αναζητούν πληροφορίες σχετικά με την προξενική προστασία, τις διευθύνσεις των προξενικών και διπλωματικών αντιπροσωπειών σε τρίτες χώρες και την πρόσβαση σε ταξιδιωτικές συμβουλές των κρατών μελών.

Στις 14 Δεκεμβρίου 2011, η Επιτροπή ενέκρινε **πρόταση οδηγίας για την προξενική προστασία των πολιτών της Ένωσης στο εξωτερικό**⁹⁷.

Βελτίωση της ενημέρωσης των πολιτών και διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων τους όταν αγοράζουν οργανωμένα ταξίδια, και όταν ταξιδεύουν ως επιβάτες και ως τουρίστες και άρση των εμποδίων για τα άτομα με αναπηρία - Δράσεις 9, 10, 11 και 12

Δράση 9

Η Επιτροπή αξιολόγησε διεξοδικά την αγορά των οργανωμένων ταξιδιών, καθώς και τις εναλλακτικές επιλογές πολιτικής για την αντιμετώπιση των αλλαγών σε αυτή την αγορά μετά την έκδοση της ισχύουσας οδηγίας, το 1990. Οι εξελίξεις αυτές περιλαμβάνουν κυρίως την εισαγωγή και επέκταση του Διαδικτύου ως διαύλου διανομής, ο οποίος άλλαξε τον τρόπο με τον οποίο οι καταναλωτές οργανώνουν τις διακοπές τους. Η Επιτροπή οργάνωσε πρόσφατα αρκετές διαβουλεύσεις με οργανώσεις καταναλωτών, ενδιαφερόμενους φορείς του κλάδου και τα κράτη μέλη και αναμένεται να ανακοινώσει την πρότασή της για τη μελλοντική πορεία έως το καλοκαίρι του 2013.

Δράση 10

Η νέα ευρωπαϊκή νομοθεσία που τέθηκε σε ισχύ το 2012 και το 2013 διασφαλίζει ότι οι επιβάτες έχουν τα ίδια βασικά δικαιώματα παντού στην Ευρώπη, ανεξάρτητα από το αν

⁹⁴ Έργα [SUSTAINS](#) και [PALENTE](#).

⁹⁵ COM(2011) 149.

⁹⁶ <http://ec.europa.eu/consularprotection>.

⁹⁷ COM(2011) 881.

ταξιδεύουν με αεροπλάνο, τρένο, πλοίο ή λεωφορείο: **Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1177/2010⁹⁸ για τους επιβάτες στις θαλάσσιες και εσωτερικές πλωτές μεταφορές** άρχισε να ισχύει στις 6 Ιανουαρίου 2011 και **ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 181/2011⁹⁹ για τα δικαιώματα των επιβατών λεωφορείων και πούλμαν** άρχισε να ισχύει στις 20 Μαρτίου 2011. Οι νέοι αυτοί κανόνες διασφαλίζουν ότι οι επιβάτες σε όλα αυτά τα μέσα μεταφοράς έχουν το δικαίωμα να ενημερώνονται και να ζητούν συνδρομή όταν αντιμετωπίζουν πρόβλημα κατά το ταξίδι τους. Ειδικότερα, τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα θα απολαμβάνουν προστασίας και δωρεάν βοήθειας κατά τη μεταφορά.

Μεταξύ 2010 και 2012, η Επιτροπή οργάνωσε μια **πανευρωπαϊκή εκστρατεία ευαισθητοποίησης σχετικά με τα δικαιώματα των επιβατών**, κατά την οποία παρείχε πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα των επιβατών των αεροπορικών και σιδηροδρομικών μεταφορών σε όλη την Ευρώπη, καθώς και μια πανευρωπαϊκή ενημερωτική εκδήλωση, στις 4 Ιουλίου 2012, σε 28 αερολιμένες («Airport Day»). Οι ενέργειες της Επιτροπής για την ευαισθητοποίηση των πολιτών όσον αφορά τα δικαιώματα των επιβατών σε όλα τα μέσα μεταφοράς θα συνεχιστούν μέσω μιας νέας πανευρωπαϊκής ενημερωτικής εκστρατείας που θα δρομολογηθεί το 2013 και θα διαρκέσει μέχρι τα μέσα του 2015.

Επίσης, στις 13 Μαρτίου 2013, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση για την αναθεώρηση των δικαιωμάτων των επιβατών¹⁰⁰, με την οποία θα ενισχυθεί η εφαρμογή των εν λόγω δικαιωμάτων χάρη στην αποσαφήνιση των νομικών κειμένων και σε ενισχυμένους μηχανισμούς διεκπεραίωσης των καταγγελιών και εκτέλεσης.

Δράση 11

Η Επιτροπή εξέδωσε, στις 15 Νοεμβρίου 2010, τη **στρατηγική για την αναπηρία 2010-2020¹⁰¹**, στόχος της οποίας είναι να μπορούν τα άτομα με αναπηρία να απολαμβάνουν των δικαιωμάτων τους και να συμμετέχουν πλήρως στην κοινωνία. Η στρατηγική επικεντρώνεται στην εξάλειψη των εμποδίων σε οκτώ βασικούς τομείς: προσβασιμότητα, συμμετοχή, ισότητα, απασχόληση, εκπαίδευση και κατάρτιση, κοινωνική προστασία και υγεία.

Στις 11 Απριλίου 2011, η Επιτροπή υπέβαλε **έκθεση σχετικά με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1107/2006 σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα όταν ταξιδεύουν αεροπορικώς¹⁰²**, προσδιορίζοντας τα ασαφή σημεία κατά την εφαρμογή του κανονισμού. Ως συνέχεια σε αυτή την έκθεση, η Επιτροπή δημοσίευσε, τον Ιούνιο του 2012, **κατευθυντήριες γραμμές¹⁰³ προς τις εθνικές αρχές και τους οικονομικούς παράγοντες των αερομεταφορών**, οι οποίες παρέχουν διευκρινίσεις και αποσκοπούν στην καλύτερη εφαρμογή του κανονισμού. Η νέα εκστρατεία ενημέρωσης της Επιτροπής, που θα ξεκινήσει στα μέσα του 2013 θα περιλαμβάνει συγκεκριμένες ενέργειες για τους επιβάτες με αναπηρία και με μειωμένη κινητικότητα. Στις 11 Μαρτίου 2013, η

⁹⁸ Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, για τα δικαιώματα των επιβατών στις θαλάσσιες και εσωτερικές πλωτές μεταφορές και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004, ΕΕ L 334, σ. 1.

⁹⁹ Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τα δικαιώματα των επιβατών λεωφορείων και πούλμαν και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004, ΕΕ L 55, σ. 1.

¹⁰⁰ COM(2013) 130.

¹⁰¹ COM(2010) 636.

¹⁰² Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τη λειτουργία και τα αποτελέσματα του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα όταν ταξιδεύουν αεροπορικώς COM(2011) 166.

¹⁰³ SWD(2012) 171 - http://ec.europa.eu/transport/themes/passengers/air/doc/prm/2012-06-11-swd-2012-171_en.pdf.

Επιτροπή εξέδωσε την οδηγία 2013/9/ΕΕ¹⁰⁴, η οποία προσθέτει ρητές βασικές απαιτήσεις όσον αφορά την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία και των επιβατών με μειωμένη κινητικότητα στο σιδηροδρομικό δίκτυο.

Μια περαιτέρω πτυχή της δράσης της Επιτροπής αφορά την εν εξελίξει διαδικασία **τυποποίησης της προσβασιμότητας στο δομημένο περιβάλλον**. Η Επιτροπή εκπόνησε μελέτη η οποία περιγράφει την κατακερματισμένη κατάσταση στην ΕΕ και παρέχει μια γενική επισκόπηση άνω των 250 κανονιστικών διατάξεων, προτύπων και κατευθυντήριων γραμμών και, το 2013, θα εργαστεί για την ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού προτύπου.

Επιπλέον, η Επιτροπή παρουσίασε, στις 3 Δεκεμβρίου 2012, για τρίτη φορά το **βραβείο της φιλικής προς τα άτομα με αναπηρία πόλης**. Το βραβείο αυτό, το οποίο χορηγείται κάθε έτος, με την ευκαιρία της Ευρωπαϊκής Ημέρας ατόμων με αναπηρία, τιμά πόλεις με περισσότερους από 50 000 κατοίκους που λαμβάνουν υποδειγματικές πρωτοβουλίες για να βελτιωθεί η προσβασιμότητα στο αστικό περιβάλλον. Νικητές μέχρι στιγμής ήταν το Βερολίνο το 2012, το Σάλτσμπουργκ το 2011 και η Άβιλα το 2010.

Τέλος, η Επιτροπή πραγματοποίησε, από τις 12 Δεκεμβρίου 2011 έως τις 29 Φεβρουαρίου 2012, **δημόσια διαβούλευση** για την προετοιμασία μιας **ευρωπαϊκής πράξης για την προσβασιμότητα**. Σκοπός αυτής της πρωτοβουλίας είναι να εξασφαλίσει ότι τα άτομα με αναπηρία θα έχουν πρόσβαση σε σημαντικά αγαθά και υπηρεσίες στα κράτη μέλη. Από την πρωτοβουλία αυτή θα επωφεληθούν και άτομα με περιορισμένη κινητικότητα, όπως οι ηλικιωμένοι.

Δράση 12

Για να αυξηθεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών στις τουριστικές υπηρεσίες, η Επιτροπή δημιουργεί ένα ευρωπαϊκό σήμα ποιότητας προκειμένου να εξασφαλίσει τη συνοχή όσον αφορά την αξιολόγηση της ποιότητας των υπηρεσιών που προσφέρονται στους καταναλωτές. Στόχος της Επιτροπής είναι επίσης να αυξηθεί ο αριθμός των πολιτών που μπορούν να κάνουν διακοπές, παρά τις ειδικές ανάγκες τους ή δυσκολίες που συνδέονται με την ηλικία ή οικονομικές δυσκολίες. Προς τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή προωθεί την ευαισθητοποίηση μεταξύ των επιχειρήσεων σχετικά με τα οφέλη της επένδυσης στην προσβασιμότητα, ενθαρρύνει τον τουρισμό κατά τη χαμηλή τουριστική περίοδο και διεξάγει ειδικές δραστηριότητες επικοινωνίας για την προώθηση προορισμών βιώσιμου τουρισμού.

Ενίσχυση της ευαισθητοποίησης των καταναλωτών σχετικά με τα δικαιώματά τους και τα υφιστάμενα μέσα προσφυγής και διευκόλυνση της γρήγορης και χαμηλού κόστους εξωδικαστικής επίλυσης καταναλωτικών διαφορών - Δράσεις 13 και 14

Δράση 13

Σύμφωνα με τον στόχο του ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη για την προώθηση της ευαισθητοποίησης και της κατανόησης των ψηφιακών δικαιωμάτων των πολιτών, η Επιτροπή υπέβαλε, στις 17 Δεκεμβρίου 2012, τον **κώδικα επιγραμμικών δικαιωμάτων στην ΕΕ**¹⁰⁵. Ο εν λόγω κώδικας δεν δημιουργεί νέα δικαιώματα αλλά καθορίζει με *διαφανή και κατανοητό τρόπο* τις κυριότερες υφιστάμενες αρχές και τα δικαιώματα των πολιτών βάσει του δικαίου

¹⁰⁴ Οδηγία της Επιτροπής για την τροποποίηση του παραρτήματος III της οδηγίας 2008/57/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη διαλειτουργικότητα του κοινοτικού σιδηροδρομικού συστήματος, ΕΕ L 68, σ.55.

¹⁰⁵ Ο κώδικας είναι διαθέσιμος στην πλήρη μορφή του, μαζί με περιλήψεις, στον δικτυακό τόπο [Digital Agenda for Europe](#) (ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη), ενώ μια απλουστευμένη μορφή δημοσιεύεται στη διαδικτυακή πύλη [Your Europe-Citizens](#) (Η Ευρώπη σου-Πολίτες) μέσω της νέας ενότητας [Online rights](#) (Τα επιγραμμικά σας δικαιώματα).

της ΕΕ, το οποίο τους προστατεύει όταν κάνουν χρήση επιγραμμικών υπηρεσιών, αγοράζουν προϊόντα στο Διαδίκτυο και σε περίπτωση διαφορών με τους παρόχους των εν λόγω υπηρεσιών. Παρόλο που ο κώδικας δεν είναι εκτελεστός αυτός καθ'αυτόν, τα ειδικά δικαιώματα και οι αρχές είναι εκτελεστές, βάσει της εθνικής νομοθεσίας για τη μεταφορά των κανόνων της ΕΕ από τους οποίους προέρχονται.

Δράση 14

Για να διευκολύνει τη γρήγορη και χαμηλού κόστους εξωδικαστική επίλυση καταναλωτικών διαφορών στην ΕΕ, η Επιτροπή υπέβαλε, στις 29 Νοεμβρίου 2011, δέσμη νομοθετικών μέτρων, που περιλαμβάνει μια πρόταση οδηγίας για την εναλλακτική επίλυση καταναλωτικών διαφορών (ΕΕΚΔ)¹⁰⁶ και μια πρόταση κανονισμού για την ηλεκτρονική επίλυση καταναλωτικών διαφορών (ΗΕΚΔ)¹⁰⁷. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν και τις δύο προτάσεις τον Δεκέμβριο του 2012. Η νομοθεσία θα δημοσιευθεί τον Ιούνιο του 2013.

- **Η οδηγία ΕΕΚΔ** θα δώσει στους καταναλωτές τη δυνατότητα για εξωδικαστική επίλυση διαφορών με εμπόρους όταν αντιμετωπίζουν πρόβλημα με προϊόν ή υπηρεσία που αγόρασαν (εξαιρουμένων των διαφορών στους τομείς της υγείας και της εκπαίδευσης), με τη συμμετοχή ενός φορέα ΕΕΚΔ (π.χ. ενός διαιτητή, μεσολαβητή, διαμεσολαβητή, συνηγόρου του πολίτη, συμβουλίου καταγγελιών κ.λπ.). Ο φορέας ΕΕΚΔ θα πρέπει να τηρεί τις ειδικές απαιτήσεις ποιότητας (όπως, για παράδειγμα, τη διαφάνεια, την ανεξαρτησία, την αμεροληψία και την αποτελεσματικότητα) και να καθιστά το αποτέλεσμα της διαδικασίας διαθέσιμο εντός 90 ημερών. Οι έμποροι του Διαδικτύου θα πρέπει επίσης να ενημερώνουν τους καταναλωτές για την ΕΕΚΔ.

- **Ο κανονισμός ΗΕΚΔ** δημιουργεί μια διαδικτυακή πλατφόρμα για όλη την ΕΕ που θα παρέχει στους καταναλωτές και στις επιχειρήσεις ενιαίο σημείο εισόδου για την εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική επίλυση, εντός 90 ημερών, των διαφορών σχετικά με αγορές που έγιναν ηλεκτρονικά. Οι έμποροι του Διαδικτύου θα πρέπει επίσης να ενημερώνουν τους καταναλωτές για την ΗΕΚΔ.

Η ΕΕΚΔ και η ΗΕΚΔ είναι ταχύτερες, φθηνότερες και πιο εύχρηστες από τις δικαστικές διαδικασίες και αναμένεται ότι οι καταναλωτές στην Ευρώπη θα εξοικονομήσουν περίπου 22,5 δις ευρώ ετησίως.

Επιπλέον, η Επιτροπή επικεντρώθηκε στην προώθηση της διαμεσολάβησης, δεδομένου ότι μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα σημαντική εξοικονόμηση χρόνου και χρημάτων για τους πολίτες. Οι κανόνες της ΕΕ για τη διαμεσολάβηση περιλαμβάνονται σε μια οδηγία¹⁰⁸ που εκδόθηκε στις 21 Μαΐου 2008 και η οποία έπρεπε να μεταφερθεί από τα κράτη μέλη μέχρι τις 21 Μαΐου 2011. Η Επιτροπή ξεκίνησε τον Ιούλιο του 2012 **μελέτη για να αξιολογήσει πλήρως τη μεταφορά της οδηγίας από τα κράτη μέλη**, με έμφαση επίσης στη σημασία της προώθησης της εκτεταμένης χρήσης της διαμεσολάβησης για μια πιο φιλική προς τον πολίτη δικαιοσύνη. Η ανάλυση αυτή πρέπει επίσης να δώσει τη δυνατότητα στην Επιτροπή να καθορίσει εάν πρέπει να υπάρξει περαιτέρω δράση.

¹⁰⁶ Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την εναλλακτική επίλυση καταναλωτικών διαφορών και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 και της οδηγίας 2009/22/ΕΚ (οδηγία ΕΕΚΔ), COM(2011) 793.

¹⁰⁷ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ηλεκτρονική επίλυση καταναλωτικών διαφορών (κανονισμός ΗΕΚΔ), COM(2011) 794.

¹⁰⁸ Οδηγία 2008/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2008, για ορισμένα θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

Δράση 15

Η Επιτροπή ακολούθησε **αυστηρή πολιτική για την επιβολή της νομοθεσίας** προκειμένου να επιτευχθεί η πλήρης και ορθή μεταφορά και εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ για ελεύθερη κυκλοφορία σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αποτέλεσμα αυτής της πολιτικής ήταν ότι τα περισσότερα κράτη μέλη τροποποίησαν τη νομοθεσία τους ή δεσμεύθηκαν να υιοθετήσουν, εντός καθορισμένης προθεσμίας, τις τροποποιήσεις για την εξασφάλιση πλήρους συμμόρφωσης με τους εν λόγω κανόνες. Μεταξύ των ζητημάτων που επιλύθηκαν περιλαμβάνονται η εσφαλμένη ή ελλιπής μεταφορά διατάξεων της νομοθεσίας της ΕΕ όσον αφορά τα δικαιώματα εισόδου και διαμονής για τα μέλη της οικογένειας πολιτών της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των συντρόφων του ίδιου φύλου, τις προϋποθέσεις για την έκδοση θεωρήσεων και δελτίων διαμονής για μέλη της οικογένειας που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών και τις διασφαλίσεις έναντι απελάσεων. Σε επτά από τις δώδεκα διαδικασίες επί παραβάσει που κίνησε, η Επιτροπή έστειλε αιτιολογημένη γνώμη στα οικεία κράτη μέλη, η οποία είναι το τελευταίο βήμα προτού προσφύγει ενώπιον του Δικαστηρίου της ΕΕ. Λεπτομερέστερη αξιολόγηση περιλαμβάνεται στην έκθεση σχετικά με την πρόοδο για την επίτευξη πραγματικής ιθαγένειας της ΕΕ 2011-2013 (έκθεση δυνάμει του άρθρου 25 της ΣΛΕΕ) που έχει προσαρτηθεί στην έκθεση 2013 για την ιθαγένεια της ΕΕ.

Στις 26 Απριλίου 2013, η Επιτροπή πρότεινε **οδηγία για τη διευκόλυνση της αποτελεσματικής άσκησης του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στην ΕΕ**¹⁰⁹. Η εν λόγω πρόταση αποσκοπεί στη βελτίωση της επιβολής των δικαιωμάτων ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων και στην πρόληψη των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να δημιουργήσουν φορείς σε εθνικό επίπεδο, που θα παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα των διακινούμενων εργαζομένων της ΕΕ και θα συνδράμουν όσους υφίστανται διακρίσεις λόγω ιθαγένειας. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει, αφενός, να διασφαλίσουν στους διακινούμενους εργαζομένους της ΕΕ που θεωρούν ότι είναι θύματα διακρίσεων αποτελεσματικά μέσα έννομης προστασίας σε εθνικό επίπεδο και, αφετέρου, ότι οι ενώσεις και οργανώσεις όπως τα συνδικάτα εργαζομένων και οι ΜΚΟ δύνανται να προβαίνουν σε διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες για λογαριασμό ή προς στήριξη των διακινούμενων εργαζομένων της ΕΕ που υφίστανται διακρίσεις.

Για να ενημερωθούν καλύτερα οι πολίτες της ΕΕ και για να διευκολύνει την πρόσβασή τους σε πληροφορίες σχετικά με το δικαίωμα να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην ΕΕ, η Επιτροπή δημοσίευσε, το 2010, απλές και εύχρηστες πληροφορίες σχετικά με τους ισχύοντες κανόνες και τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να επωφεληθούν από το δικαίωμα αυτό στην **ειδική δικτυακή πύλη «Η Ευρώπη σου»**¹¹⁰, η οποία παρέχει επίσης πρόσβαση σε εξατομικευμένες υπηρεσίες παροχής βοήθειας, και στον οδηγό του 2012 *«Η Ευρώπη σου- Τα δικαιώματά σου»*¹¹¹. Επίσης, το 2013, δημοσίευσε **ενημερωμένη έκδοση του οδηγού** για τους πολίτες της ΕΕ σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή στην Ευρώπη, ο

¹⁰⁹ Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με μέτρα που διευκολύνουν την άσκηση των δικαιωμάτων που παρέχονται στους εργαζομένους στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, COM(2013) 236.

¹¹⁰ http://europa.eu/youreurope/citizens/residence/index_el.htm.

¹¹¹ <http://bookshop.europa.eu/en/your-europe-your-rights-pbKM3212120/>.

οποίος εκθέτει με απλό τρόπο στους αναγνώστες τα δικαιώματα και τις δυνατότητες που τους παρέχονται¹¹².

Δράση 16

Για να βοηθήσει τους πολίτες που μετακινούνται εντός της Ευρώπης κατά την άσκηση των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης, η Επιτροπή καταρτίζει την **ηλεκτρονική ανταλλαγή πληροφοριών για την κοινωνική ασφάλιση (EESSI)**, ένα σύστημα ΤΠ που βοηθά τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης σε όλη την ΕΕ να ανταλλάσουν πληροφορίες ταχύτερα και ασφαλέστερα. Με το σύστημα αυτό, η επικοινωνία μεταξύ των εθνικών φορέων κοινωνικής ασφάλισης πραγματοποιείται με τη χρήση δομημένων ηλεκτρονικών εγγράφων, που αντικαθιστούν τις έντυπες ανταλλαγές. Το σύστημα αυτό θα αποφέρει σημαντικά οφέλη για τους πολίτες, δεδομένου ότι επιτρέπει καλύτερη διαχείριση και ταχύτερο υπολογισμό και καταβολή των παροχών κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και μείωση των σφαλμάτων κατά τη διεκπεραίωση των αιτήσεων.

Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη αναπτύσσουν σήμερα το κεντρικό σύστημα και θα εστιάσουν ακόμη περισσότερο τις προσπάθειές τους στη στήριξη της προετοιμασίας των εθνικών φορέων κοινωνικής ασφάλισης προκειμένου να εργάζονται σε ηλεκτρονικό περιβάλλον.

Άρση των εμποδίων για την άσκηση των πολιτικών δικαιωμάτων των πολιτών - Δράσεις 17, 18, 19 και 20

Οι πρωτοβουλίες της Επιτροπής για την άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι πολίτες της ΕΕ που επιθυμούν να συμμετάσχουν στις ευρωπαϊκές εκλογές παρουσιάστηκαν στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 12ης Μαρτίου 2013 **«Προετοιμασία των ευρωπαϊκών εκλογών του 2014: περαιτέρω ενίσχυση του δημοκρατικού και αποτελεσματικού τρόπου διεξαγωγής τους»**¹¹³ και συνοψίστηκαν στην έκθεση για την πρόοδο που σημειώθηκε την περίοδο 2010-2013 σχετικά με την πραγματική άσκηση των δικαιωμάτων του πολίτη της ΕΕ (έκθεση δυνάμει του άρθρου 25 της ΣΛΕΕ), η οποία συνοδεύει την έκθεση 2013 για την ιθαγένεια της ΕΕ.

Το παρόν τμήμα συνοψίζει την πρόοδο που σημειώθηκε όσον αφορά την προώθηση δύο ακόμη ζητημάτων που τίθενται στην έκθεση 2010 για την ιθαγένεια της ΕΕ.

Πρώτον, όπως ανακοινώθηκε στη **Δράση 18**, η Επιτροπή ακολούθησε **αυστηρή πολιτική για την εφαρμογή της νομοθεσίας**, ώστε να εξασφαλιστεί ότι όλα τα κράτη μέλη επιτρέπουν σε αλλοδαπούς πολίτες της ΕΕ **να ιδρύσουν πολιτικά κόμματα ή να γίνουν μέλη πολιτικών κομμάτων**. Η αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης για λόγους ιθαγένειας συνεπάγεται όχι μόνον την επίσημη κατάργηση της απαίτησης της ιθαγένειας ως προϋπόθεσης για τους πολίτες της Ένωσης προκειμένου να ασκήσουν το δικαίωμα να είναι υποψήφιοι ή να ψηφίσουν στις δημοτικές και ευρωπαϊκές εκλογές, αλλά και την εξάλειψη κάθε μέτρου που θα μπορούσε ενδεχομένως να τους εμποδίσει να ασκήσουν αυτό το δικαίωμα υπό ίσους όρους, όπως κατοχυρώνεται από τη Συνθήκη.

Η απαγόρευση στους αλλοδαπούς πολίτες της Ένωσης να γίνουν μέλη πολιτικών κομμάτων τους στερεί από τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν την κύρια βάση πολιτικής συμμετοχής, ιδίως κατά τις εκλογές, και περιορίζει τις ευκαιρίες τους να εκλεγούν σε σύγκριση με εκείνες των ημεδαπών πολιτών. Η Επιτροπή έχει λάβει μέτρα κατά επτά κρατών μελών και τέσσερις περιπτώσεις έχουν αποσαφηνιστεί και οριστικοποιηθεί ικανοποιητικά.

¹¹² <http://bookshop.europa.eu/en/freedom-to-move-and-live-in-europe-pbNE3210299/>.

¹¹³ COM(2013) 126.

Δεύτερον, όπως ανακοινώθηκε στη **δράση 20**, το 2011 η **Επιτροπή εγκαινίασε πολιτικό διάλογο** με τα κράτη μέλη των οποίων οι υπήκοοι μπορεί να χάσουν τα πολιτικά τους δικαιώματα στη χώρα καταγωγής τους (να στερηθούν του δικαιώματος ψήφου) εάν ζουν σε άλλο κράτος μέλος για δεδομένη χρονική περίοδο. Στόχος ήταν να προσδιοριστούν οι δυνατότητες ώστε οι πολίτες της ΕΕ να μη χάνουν το δικαίωμα συμμετοχής τους στις εθνικές εκλογές σε οποιαδήποτε χώρα λόγω της άσκησης του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας. Ειδικότερα, η Επιτροπή απηύθυνε επιστολές στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, εξηγώντας τις απόψεις της και τα κάλεσε να συμμετάσχουν σε από κοινού ανταλλαγή απόψεων. Στις απαντήσεις δόθηκαν διευκρινίσεις σχετικά με την ισχύουσα νομοθεσία και τις πολιτικές, καθώς και όσον αφορά σχετικές συζητήσεις που λαμβάνουν χώρα σε εθνικό επίπεδο. Ο διάλογος αυτός κατέδειξε την ανάγκη να αναζητηθούν εποικοδομητικοί τρόποι που θα προωθήσουν τη συμμετοχή των πολιτών στον δημοκρατικό βίο της ΕΕ σε όλα τα επίπεδα, όπως διευκρινίζεται και προωθείται στη δράση 12 που ανακοινώνεται στην παρούσα έκθεση για την ιθαγένεια.

Παροχή πληροφοριών στις οποίες έχουν εύκολη πρόσβαση οι πολίτες σχετικά με τα δικαιώματά τους στην ΕΕ — Δράσεις 21 και 22

Δράση 21

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων τριών ετών, η Επιτροπή επιδίωξε **μεγαλύτερη ολοκλήρωση** των υπηρεσιών **Europe Direct** – του κέντρου επαφής **Europe Direct** και του δικτύου περίπου **450 κέντρων πληροφόρησης Europe Direct**, καθώς και της δικτυακής πύλης **Your Europe-Citizens (Η Ευρώπη σου-Πολίτες)** προκειμένου να προσφέρει στους πολίτες μια **πλήρως πολυγλωσσική πλατφόρμα ενημέρωσης πολλαπλών διαύλων: μέσω Διαδικτύου, τηλεφωνικώς, με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και προσωπικά.**

Η δικτυακή πύλη «**Η Ευρώπη σου**» **ανακαινίστηκε πλήρως** και παρέχει πλέον φιλικές προς τον χρήστη **πρακτικές πληροφορίες σε 22 γλώσσες** σχετικά με τα δικαιώματα στην ΕΕ και τους εθνικούς κανόνες εφαρμογής τους από την πλευρά του χρήστη, ενώ, για πιο εξατομικευμένες συμβουλές, οι επισκέπτες κατευθύνονται προς τις σχετικές υπηρεσίες βοήθειας και συνδρομής (όπως οι **Europe Direct, Your Europe Advice, SOLVIT, EURES, ECC-Net**). Η πύλη αναπτύσσεται περαιτέρω, ιδίως μέσω εντατικότερης συνεργασίας με τα κράτη μέλη προκειμένου να διασφαλιστεί η διαθεσιμότητα πληροφοριών, ειδικά για κάθε χώρα, σχετικά με τα δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ (π.χ. στοιχεία επαφών των εθνικών αρχών, οδηγίες σχετικά με τις ειδικές διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν ή έντυπα που πρέπει να υποβληθούν για την άσκηση των δικαιωμάτων στην ΕΕ και πληροφορίες όσον αφορά τους σχετικούς εθνικούς κανόνες, όπως αυτοί που εφαρμόζονται κατά την αγορά ακινήτων). Ταυτόχρονα, η Επιτροπή θα ενισχύσει περαιτέρω το **SOLVIT** και θα αυξήσει την προβολή του μέσω ή εκτός Διαδικτύου.

Κατά τα έτη 2011 και 2012, τα **450 κέντρα πληροφόρησης Europe Direct σε όλα τα κράτη μέλη ενημερώθηκαν πλήρως** σχετικά με το περιεχόμενο της πύλης **Your Europe-Citizens** και τον τρόπο να χρησιμοποιούν το περιεχόμενο αυτό για να ικανοποιούν τις ανάγκες πληροφόρησης των πολιτών. **Η αποστολή του νέου δικτύου Europe Direct για την περίοδο 2013-2017 επανακαθορίστηκε** και διευκρινίστηκε ο ρόλος των κέντρων πληροφόρησης ως βασικών εταίρων της «υπηρεσίας ενιαίας εξυπηρέτησης» και όσον αφορά την παροχή πληροφοριών σχετικά με την ΕΕ, παραπέμποντας τους πολίτες στο σχετικό περιεχόμενο της δικτυακής πύλης **Your Europe**.

Παράλληλα, η Επιτροπή προσπάθησε να **επιστήσει την προσοχή όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού Ευρωπαίων στην ύπαρξη των «Europe Direct» και «Your Europe»** ως της κυριότερης φιλικής προς τον πολίτη υπηρεσίας «μίας στάσης» για την ενημέρωση σχετικά με τα δικαιώματα στην ΕΕ. Αποτέλεσμα των εν λόγω προσπαθειών

ευαισθητοποίησης ήταν να αυξηθεί ο αριθμός ερωτημάτων που απαντήθηκαν από το κέντρο επαφής Europe Direct κατά περισσότερο από 20% το 2012, σε σύγκριση με το 2011. Η δικτυακή πύλη Your Europe προσέλκυσε επίσης πολύ μεγαλύτερο αριθμό επισκεπτών (είχε σχεδόν 4,3 εκατομμύρια επισκέπτες το 2012, ενώ το 2011 είχε 2,4 εκατομμύρια και το 2010 1,5 εκατομμύριο). Πρόσφατες έρευνες μεταξύ των χρηστών αναφέρουν υψηλό βαθμό ικανοποίησης: το 70% των επισκεπτών βρίσκουν τουλάχιστον ορισμένες από τις πληροφορίες που αναζητούν και το 93% των χρηστών χαρακτηρίζουν την πύλη ικανοποιητική ή καλύτερη¹¹⁴.

Δράση 22

Με την υποστήριξη και τον συντονισμό των Αντιπροσωπειών της Επιτροπής στις χώρες της ΕΕ, τα κέντρα πληροφόρησης Europe Direct κατέστησαν σημαντικοί φορείς πληροφοριών για τα δικαιώματα στην ΕΕ σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Οι Αντιπροσωπείες επίσης ενίσχυσαν τη συνεργασία τους με την υπηρεσία Your Europe-Advice προκειμένου να προσφέρουν εξατομικευμένες συμβουλές επί νομικών θεμάτων στους πολίτες.

Τα κέντρα πληροφόρησης Europe Direct επί του παρόντος λειτουργούν ως τα κύρια σημεία εισόδου για πληροφορίες σε τοπικό επίπεδο: απαντούν στις ερωτήσεις του τοπικού κοινού ή παραπέμπουν τους πολίτες σε θεματικές υπηρεσίες και κέντρα πληροφόρησης για την ΕΕ σε εθνικό επίπεδο. Το 2012, καθιερώθηκε ένα αυτοματοποιημένο κανάλι για να συνδεθεί το Δίκτυο με το κέντρο επαφής Europe Direct στις Βρυξέλλες. Το κανάλι αυτό επιτρέπει σε κάθε τοπικό κέντρο πληροφοριών Europe Direct να υποβάλει ερωτήσεις απευθείας στο κέντρο επαφής εξ ονόματος των πολιτών.

Συνεχίζοντας τις εργασίες της για τον εξορθολογισμό της πρόσβασης στις πληροφορίες που χρειάζονται οι πολίτες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να επωφεληθούν από τα δικαιώματα που τους παρέχει η ΕΕ, η Επιτροπή καταρτίζει επί του παρόντος μια πολιτική της «σωστής πόρτας», υπό μορφή αδιάλειπτων συνδέσεων μεταξύ Europe Direct και θεματικών παρόχων πληροφοριών για την ΕΕ, ούτως ώστε, ανεξάρτητα από το σημείο εισόδου των ερωτήσεων των πολιτών, η απάντηση να δίνεται πάντα από τον σωστό πάροχο πληροφοριών.

Οι Αντιπροσωπείες της Επιτροπής στα κράτη μέλη ανέλαβαν πολυάριθμες δράσεις ευαισθητοποίησης και προσέγγισης όσον αφορά τα δικαιώματα των πολιτών, είτε με θεματική σύνδεση είτε γενικότερα, και προώθησαν επίσης την ενημέρωση σχετικά με την πρωτοβουλία ευρωπαίων πολιτών, χρησιμοποιώντας διάφορα μέσα επικοινωνίας. Το 2012, το κέντρο επαφής Europe Direct θα είναι το κεντρικό σημείο επαφής για την παροχή πληροφοριών σχετικά με την πρωτοβουλία ευρωπαίων πολιτών.

Βελτίωση της ενημέρωσης των πολιτών σχετικά με την ιθαγένεια και τα δικαιώματα στην ΕΕ που απορρέουν από το καθεστώς αυτό – Δράσεις 23, 24 και 25

Δράση 23

¹¹⁴ Πορίσματα έρευνας μεταξύ των ενδιαφερομένων που διεξήχθη από τις 18/12/2012 έως την 1/2/2013 με σκοπό την αξιολόγηση της συνάφειας και της χρησιμότητας της δικτυακής πύλης Your Europe μετά την ανακαίνισή της το 2009 και μιας αναδυόμενης έρευνας κατά την έξοδο που πραγματοποιήθηκε απευθείας στην πύλη τον Ιανουάριο/Φεβρουάριο του 2013 για να γίνουν γνωστά περισσότερα στοιχεία σχετικά με τα χαρακτηριστικά των επισκεπτών της πύλης και την ικανοποίησή τους από την πύλη.

Με βάση πρόταση της Επιτροπής, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ανακήρυξαν το 2013 **Ευρωπαϊκό έτος των πολιτών**¹¹⁵. Σκοπός του Έτους αυτού (www.europa.eu/citizens-2013) είναι να ενημερώσει περισσότερο τους πολίτες της Ένωσης σχετικά με τα δικαιώματά τους στο πλαίσιο της ΕΕ και τις πολιτικές και τα προγράμματα που υπάρχουν για να υποστηρίξουν την άσκηση αυτών των δικαιωμάτων, και, επίσης, να ενισχύσει τον διάλογο σχετικά με τις πολιτικές της Ένωσης και την πολιτική και δημοκρατική συμμετοχή σε αυτές.

Το ευρωπαϊκό έτος των πολιτών παρέχει πολλές ευκαιρίες σε όλη την ήπειρο για να συζητήσουν οι πολίτες τα σημαντικά αυτά θέματα. Για την επίτευξη των στόχων του Ευρωπαϊκού Έτους, η Επιτροπή συνεργάζεται στενά με πολλούς φορείς, θεσμικά όργανα και ενδιαφερόμενα μέρη, που είναι όλα ζωτικής σημασίας για να εξασφαλιστεί ότι τα μηνύματα του Ευρωπαϊκού Έτους θα φθάσουν μέχρι το τοπικό επίπεδο.

Επιπλέον, το 7ο πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα, τις κοινωνικοοικονομικές και ανθρωπιστικές επιστήμες, το οποίο διαχειρίζεται η Επιτροπή, διέθεσε έναν τομέα δραστηριότητας στον «Πολίτη στην Ευρωπαϊκή Ένωση». Η έρευνα σε αυτόν τον τομέα αποσκοπεί στην προώθηση των γνώσεων για την ιθαγένεια της ΕΕ, την αύξηση της ευαισθητοποίησης και τη διάδοση των αποτελεσμάτων της έρευνας στις ακαδημαϊκές κοινότητες, τους υπεύθυνους για τη χάραξη πολιτικών, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και το ευρύ κοινό. Η Επιτροπή χρηματοδοτεί μια σειρά διεπιστημονικών ερευνητικών έργων τα οποία διερευνούν κυρίως ζητήματα που σχετίζονται με την επίτευξη ενός είδους δημοκρατικού ενστερνισμού και συμμετοχής των πολιτών της ΕΕ¹¹⁶.

Δράση 24

Στις 15 Νοεμβρίου 2011 και 14 Δεκεμβρίου 2011, αντίστοιχα, η Επιτροπή εξέδωσε τις **προτάσεις της για το μελλοντικό πρόγραμμα «Δικαιώματα και Ιθαγένεια»**¹¹⁷ και το **μελλοντικό πρόγραμμα «Ευρώπη για τους πολίτες»**¹¹⁸. Στόχος και των δύο αυτών προτάσεων είναι να **παράσχουν χρηματοδοτική στήριξη για την ιθαγένεια της ΕΕ με συνεκτικό και συμπληρωματικό τρόπο**. Ειδικότερα, το πρόγραμμα «Δικαιώματα και Ιθαγένεια» θα προωθήσει τα δικαιώματα που απορρέουν από την ιθαγένεια της ΕΕ, ενώ το πρόγραμμα «Ευρώπη για τους πολίτες» θα προωθήσει τη συμμετοχή των πολιτών στον δημοκρατικό βίο της Ένωσης. Τα προγράμματα θα αλληλοσυμπληρώνονται, αξιοποιώντας τις συνέργειες και αποφεύγοντας τις αλληλεπικαλύψεις.

Κατά την κατάρτιση αυτών των προτάσεων, η Επιτροπή είχε ως πρωταρχικό στόχο **τον εξορθολογισμό και την απλούστευση**¹¹⁹. Ως εκ τούτου, τα προγράμματα αυτά είναι πλήρως ευθυγραμμισμένα με τις διατάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού, δηλαδή, κατ' αρχήν, θα υπόκεινται στις ίδιες γενικές διατάξεις, και θα επωφεληθούν από τα στοιχεία απλούστευσης που εισήχθησαν στον νέο δημοσιονομικό κανονισμό.

Δράση 25

¹¹⁵ Απόφαση αριθ. 1093/2012/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Νοεμβρίου 2012, για το Ευρωπαϊκό έτος των πολιτών (2013), ΕΕ L 325, σ.1.

¹¹⁶ Για επισκόπηση, βλ. http://ec.europa.eu/research/social-sciences/research_en.html.

¹¹⁷ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση, για την περίοδο 2014-2020, του προγράμματος «Δικαιώματα και Ιθαγένεια», COM(2011) 758.

¹¹⁸ Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για τη θέσπιση του προγράμματος «Ευρώπη για τους πολίτες» για την περίοδο 2014-2020, COM(2011) 884.

¹¹⁹ Βλ. τις ανακοινώσεις της Επιτροπής της 8ης Φεβρουαρίου 2012, «Θεματολόγιο απλούστευσης για το ΠΔΠ 2014-2020», COM (2012) 42, και της 20ής Σεπτεμβρίου 2012, Πρώτος πίνακας αποτελεσμάτων σχετικά με το θεματολόγιο απλούστευσης για το ΠΔΠ 2014-2020, COM (2012) 531.

Για να εξασφαλιστεί υψηλής ποιότητας ειδησεογραφία και να αναβαθμιστεί η ενημέρωση που παρέχεται σχετικά με τις ευρωπαϊκές υποθέσεις, **την άνοιξη του 2011 ξεκίνησαν νέα προγράμματα στο Euronews και, στις 14 Ιουνίου 2011, άνοιξε ένα στούντιο με έδρα τις Βρυξέλλες.** Συνεπώς, η καθημερινή κάλυψη των θεμάτων της ΕΕ είναι ενισχυμένη και πιο ζωντανή, με περισσότερες συζητήσεις και συνεντεύξεις, καθώς και προγράμματα με τη συμμετοχή των πολιτών. Επιπλέον, η Επιτροπή υπέγραψε συμφωνία συνεργασίας με το Euronews πράγμα που επιτρέπει τη στήριξη των πρωτοβουλιών αυτών σε πιο μακροπρόθεσμη βάση.

Παράρτημα 2 — Δώδεκα νέες βασικές δράσεις για τη βελτίωση της ζωής των πολιτών της ΕΕ

1. Η Επιτροπή θα προτείνει αναθεώρηση του κανονισμού για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης και θα εξετάσει την παράταση της εξαγωγής των παροχών ανεργίας για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από τους υποχρεωτικούς τρεις μήνες, προκειμένου να καταστεί ευκολότερο για τους πολίτες να αναζητούν θέση εργασίας σε άλλη χώρα της ΕΕ. Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν πλήρως τους ισχύοντες κανόνες, επιτρέποντας στα άτομα που αναζητούν εργασία να λαμβάνουν τα επιδόματα ανεργίας μέχρι έξι μήνες ενώ αναζητούν εργασία σε άλλο κράτος μέλος.
2. Προκειμένου να βοηθήσει τους νέους πολίτες της ΕΕ να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να εισέλθουν στην αγορά εργασίας, η Επιτροπή θα καταρτίσει, το 2013, ένα πλαίσιο ποιότητας για τις περιόδους πρακτικής άσκησης. Η Επιτροπή θα υποβάλει επίσης μια πρωτοβουλία, το 2013, για τον εκσυγχρονισμό του EURES, ώστε να ενισχυθεί ο ρόλος και ο αντίκτυπος των υπηρεσιών απασχόλησης σε εθνικό επίπεδο και να βελτιωθεί ο συντονισμός της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού στο εσωτερικό της ΕΕ. Εκτός από τη μεταρρύθμιση του δικτύου EURES, η Επιτροπή θα ξεκινήσει μια πιλοτική πρωτοβουλία για να βελτιώσει την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις ευκαιρίες μαθητείας και πρακτικής άσκησης σε άλλες χώρες της ΕΕ μέσω του EURES.
3. Το 2013 και το 2014, η Επιτροπή θα αναζητήσει λύσεις για την άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι πολίτες της ΕΕ και τα μέλη των οικογενειών τους που ζουν σε άλλη χώρα της ΕΕ από τη δική τους σε σχέση με τα έγγραφα ταυτότητας και τις άδειες διαμονής που εκδίδονται από τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων με προαιρετικά και ενιαία ευρωπαϊκά έγγραφα για τους πολίτες, ανάλογα με την περίπτωση.
4. Το 2013, η Επιτροπή θα αναλάβει πρωτοβουλίες για να προωθήσει τη βέλτιστη φορολογική πρακτική σε διασυνοριακές καταστάσεις και να εξασφαλίσει την ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ, ούτως ώστε οι ευρωπαίοι πολίτες που μετακινούνται ή αναπτύσσουν διασυνοριακές δραστηριότητες να αντιμετωπίζουν ευκολότερα τα διάφορα φορολογικά καθεστώτα και, ιδίως, να αποφεύγεται η διπλή φορολογία.
5. Αξιοποιώντας το έργο της ΕΕ για τη βελτίωση της ασφάλειας των πολιτών στους δρόμους, η Επιτροπή θα λάβει, κατά τη διάρκεια του 2014, μέτρα για τη δημιουργία ενός «βάθρου πληροφοριών για τα οχήματα» που θα διευκολύνει την αναγνώριση των πιστοποιητικών τεχνικού ελέγχου, καθιστώντας ευκολότερα και ασφαλέστερα για τους πολίτες τα ταξίδια με το αυτοκίνητό τους σε άλλη χώρα της ΕΕ.
6. Η Επιτροπή θα διευκολύνει την κινητικότητα εντός της ΕΕ των ατόμων με αναπηρία, υποστηρίζοντας, το 2014, τη δημιουργία αμοιβαία αναγνωρισμένης κάρτας αναπηρίας της ΕΕ, ώστε να εξασφαλίζεται ίση πρόσβαση στο εσωτερικό της ΕΕ σε ορισμένα συγκεκριμένα οφέλη (κυρίως στους τομείς των μεταφορών, του τουρισμού, του πολιτισμού και της αναψυχής).
7. Η Επιτροπή θα προτείνει, μέχρι το τέλος του 2013, μια δέσμη νομικών πράξεων για την περαιτέρω ενίσχυση των δικονομικών δικαιωμάτων των πολιτών όταν είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση των παιδιών και των ευάλωτων πολιτών.

8. Μέχρι το τέλος του 2013, η Επιτροπή θα αναθεωρήσει την ευρωπαϊκή διαδικασία μικροδιαφορών για να διευκολύνει την επίλυση διαφορών σχετικά με αγορές σε άλλη χώρα της ΕΕ.
9. Την άνοιξη του 2014, η Επιτροπή θα καταρτίσει, σε στενή συνεργασία με τις εθνικές αρχές επιβολής του νόμου και τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς, ένα μοντέλο για την επιγραμμική παρουσίαση των βασικών απαιτήσεων, ώστε οι πληροφορίες για τα ψηφιακά προϊόντα να είναι πιο σαφείς και εύκολο να συγκριθούν. Εξάλλου, η Επιτροπή θα δρομολογήσει, την άνοιξη του 2014, μια ειδική εκστρατεία ευαισθητοποίησης σε κλίμακα ΕΕ για τα δικαιώματα των καταναλωτών.
10. Η Επιτροπή θα λάβει μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι οι τοπικές διοικήσεις διαθέτουν τα μέσα για την πλήρη κατανόηση των δικαιωμάτων ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών της ΕΕ.
11. Κατά τη διάρκεια του 2013, η Επιτροπή θα καταστήσει σαφέστερο και ευκολότερο για τους πολίτες να γνωρίζουν πού πρέπει να αποταθούν για να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους με την παροχή φιλικής προς τους χρήστες καθοδήγησης στον κεντρικό δικτυακό τόπο Europa.
12. Η Επιτροπή:
 - θα προαγάγει την ευαισθητοποίηση των πολιτών της ΕΕ σχετικά με τα δικαιώματα που απορρέουν από την ιθαγένεια της ΕΕ, και ιδίως τα εκλογικά τους δικαιώματα, δημοσιεύοντας, την Ημέρα της Ευρώπης, τον Μάιο του 2014, έναν οδηγό, ο οποίος θα παρουσιάζει τα δικαιώματα αυτά της ΕΕ με σαφή και απλή γλώσσα·
 - θα προτείνει εποικοδομητικούς τρόπους ώστε οι πολίτες της ΕΕ που ζουν σε άλλη χώρα της ΕΕ να μπορούν να συμμετέχουν πλήρως στον δημοκρατικό βίο της ΕΕ και συγχρόνως να διατηρούν το δικαίωμα να ψηφίζουν στις εθνικές εκλογές στη χώρα καταγωγής τους· και
 - θα διερευνήσει, το 2013, τρόπους για να ενισχύσει και να αναπτύξει τον ευρωπαϊκό δημόσιο χώρο, με βάση τις υπάρχουσες εθνικές και ευρωπαϊκές δομές, ώστε να δώσει τέλος στον σημερινό κατακερματισμό της κοινής γνώμης με βάση τα εθνικά σύνορα.